

ŁODZIANIN

ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Redakcja i Administracja Łódź — Al. Kościuszki Nr. 29 tel. 100-99
Redaktor przyjmuje od godz. 17--19 Rękopisów nie zwraca się. Administracja czynna od godz. 9 do 15 i od 17 do 19. Konto w Banku Spółem, oddział w Łodzi 40
Wydawca, Łódzki O.K.R. P.P.S. Redaktor odpowiedzialny: Wincenty STAWIŃSKI

Rok XXI — № 265

Sroda 21 Września 1938 r.

Cena numeru 10 gr.

Warunki prenumeraty: w Łodzi z odnośnikiem do domu zł. 2.50 miesięcznie, na prowincji zł. 3. za zmianę adresu gr. 50 Cena ogłoszeń: Za wiersz 1 milimetrowy przez jedną szpaltę (na stronie 6 szpalt) w tekście gr. 50, zwykłe gr. 40. Nekrologi do 100 mm. gr. 20, powyżej 100 mm gr. 30. Drobnie za wyraz gr. 15 Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Hitler grozi Prezydentowi Czechosłowacji Beneszowi „Trzecia“ Rzesza wobec Czechosłowacji Wywiad przedstawiciela prasy angielskiej z kanderzem Rzeszy

P. A. T. donosi z Londynu: „Daily Mail” ogłasza wywiad Ward Price'a z kanclerzem Hitlerem na temat Czechosłowacji. „Czesi twierdzą, oświadczył Hitler, że nie pozwolą na plebiscyt, albowiem tego rodzaju zarządzenie nie jest w ich konstytucji przewidziane. Moim zdaniem — ich konstytucja zdaje się zapewniać tylko jedną rzecz, a mianowicie, aby siedem milionów Czechów mogło uciekać 8 milionów mniejszości narodowych. Te kłopoty z Czechami winny ulec

NATYCHMIASTOWEJ LIKWIDACJI I TO RAZ NA ZAWSZE.

egzystencja Czechosłowacji jako sojusznika Rosji sowieckiej wysunętego

W SAMO SERCE NIEMIEC,

zmusiło mnie do stworzenia wielkiej niemieckiej armii lotniczej, co z kolei doprowadziło do wzmocnienia wojsk lotniczych Francji i W. Brytanii. Już raz podwoiłem niemiecką flotę powietrzną z powodu sytuacji istniejącej obecnie w Czechosłowacji. Jeżeli tym razem nie uda się nam kryzysu opanować marszałek Goering niedługo do magać się będzie ode mnie zgody NA PONOWNE PODWOJENIE

SIL,

a wówczas Francja i W. Brytania podwoją swe floty powietrzne i w ten sposób szalony wyścig będzie trwał nadal.

Dopóki „ucisk” czeski nad mniejszością niemiecką trzyma Europę w stanie gorączki, muszą być na wszystko przygotowany. Przeszliśmy linię Maginot'a i dużo się z niej nauczyłem, ale myśmy skonstruowali na podstawie na-

szych własnych pomysłów coś, co jest jeszcze lepsze (?) i co wytrzyma napór wszystkich sił świata (?) o ile w razie zaatakowania nas zde cydujemy się pozostać w defenzywie.

WSZYSTKO TO JEST SZALEŃSTWEM

albowiem nikt w Niemczech nie marzy o zaatakowaniu Francji. Nie odczuwamy żadnej niechęci wobec

Francji — przeciwnie w Niemczech istnieją silne uczucia sympatii dla Francji.

NIEMCY NIE PRAGNĄ RÓWNIEMŻ ŻADNEJ WOJNY Z W. BRYTANIĄ.

Mój Boże — wykrzyknął melodramatycznie Hitler podniesionym głosem — ile mógłbym w Niemczech i dla Niemców uczynić, gdybym nie miał do czynienia z tą piekielną tyranią czeską nad paru

milionami Niemców. Ale to musi ustać, to ustanie.

Czesi nigdy nie byli niepodległym narodem (?), aż dopóki traktatami pokojowymi nie podniesiono ich do niezasłużonej i sztucznej pozycji panowania nad mniejszościami licznymi od nich samych. Utworzenie tej czechosłowackiej republiki, składającej się z wielu narodowości,

BYŁO OBLĘDEM.

Posadzenie intelektualnie niższej garstki Czechów w roli rządzących nad mniejszościami, należącymi do takich narodów, jak Niemcy, Polacy, Węgrzy, posiadających za sobą tysiąclecia kultury, było dziełem szaleństwa i ignorancji.

Rząd czeski czyni rozpaczliwe wysiłki powaśnienia wielkich mocarstw europejskich, albowiem inaczej państwo czeskie nie mogłoby dalej istnieć, ale jest rzeczą niemożliwą utrzymanie tego rodzaju nie naturalnej instytucji drogą politycznej i dyplomatycznej przebiegłości.

Gdyby Henlein został aresztowany, oświadczył Hitler, TO JA SAM STANĘ SIĘ PRZEWÓDCĄ NIEMCÓW SUDECKICH I BARDZO BYŁBYM RAD WIDZIEĆ, JAK DŁUGO PO TYM P. BENESZ BYŁBY W STANIE OGŁASZAC SWE DEKRETY. Mam nadzieję, że nie ogłosi on listu gończego, celem aresztowania mnie.

Gdyby Czesi posiadali wielkiego męża stanu, to dawno dopuściliby on do tego, by Niemcy sudeccy połączyli się z Rzeszą, zapewniając w ten sposób autonomię dla Czechów (!) ale p. Benesz jest politykiem, a nie mężem stanu, zakończył kanclerz Hitlera.

Naszy czytelnicy łatwo zauważą, że Hitler mówi już obecnie stylem... Ludwika XIV (państwo to ja!)

Paryż i Londyn naradzają się nad losami Czechosłowacji Próby „pokoju” rozbiór Republiki czechosłowackiej

O wyniku rozmów pomiędzy ministrami francuskimi a premierem Chamberlainem wydany został wczoraj w Londynie następujący nie mówiący komunikat:

„Po wyczerpującej dyskusji na temat obecnej sytuacji międzynarodowej przedstawiciele Rządów angielskiego i francuskiego stanęli całkowicie na gruncie roz poczętych kroków w kierunku pokojowego rozwiązania zagadnienia czechosłowackiego. Oba Rządy mają nadzieję, że dzięki temu będzie można osiągnąć da leko idące wyjaśnienie sytuacji w interesie pokoju europejskiego”.

DALSZY BIEG WYPADKÓW.

Korespondent „Kuriera Warszawskiego” donosi z Londynu:

Wyjazd prem. Chamberlaina do Godesburg na drugie spotkanie z kancl. Hitlerem nastąpi prawdopodobnie we wtorek lub środę. Kra-

ż również pogłoski, że jeden z ministrów angielskich lub francuskich, najprawdopodobniej prem. Daladier uda się do Pragi, celem przekonania Rządu czeskiego o konieczności porzucenia nieprzejednane go stanowiska w stosunku do plebiscytu.

Rząd czeski bowiem w dalszym ciągu odrzuca wszelkie projekty

plebiscytu, czego najlepszym dowodem jest list prezydenta Benesza do prem. Chamberlaina, złożony podczas rokowań angielsko-francuskich, w którym oświadcza, że Czechosłowacja nie może wziąć żadnej odpowiedzialności za postanowienia powzięte podczas rozmów angielsko - francuskich bez wiedzy rządu praskiego.

RODZINY HITLEROWCÓW UCIEKAJĄ Z CZECHOSŁOWACJI

Generalne zwycięstwo socjalistów w Szwecji w wyborach do Rad miejskich i Rad generalnych

W całej Szwecji odbyły się wybory do rad miejskich i rad generalnych. Wybory te mieć będą pośredni wpływ na skład pierwszej izby Riksdagu, gdyż w ciągu najbliższych czterech lat z spośród obecnie wybieranych delegatów znaczna część wejdzie do wspomnianej izby. Według dotychczasowych rezultatów SOCJALIŚCI ZWIĘKSZYLI DUSĘ ZNACZNIE SWÓJ STAN POSIADANIA.

natomiast prawica utraciła wiele swych mandatów. Zmiany w innych ugrupowaniach są znacznie mniejsze.

W Sztokholmie rada miejska mieć będzie WIĘKSZOŚĆ SOCJALISTYCZNĄ, gdyż stronnictwo to zdobyło 55 mandatów na ogólną liczbę stu.

Dygnitarze hitlerowscy zabijają przechodniów swoją nieostrożną jazdą

Namiestnik Austrii Seyss Inquart wydał rozporządzenie, zabraniające funkcjonariuszom partyjnym rozwijania wyższych szybkości samochodowych aniżeli 100 km. na godzinę, zarówno ze względu na niszczenie wozów, zużywanie benzyny, jak i na bezpieczeństwo publiczne (oczywiście bezpieczeń-

stwo publiczne na ostatnim miejscu), dodać należy, że wzmoczone po przewrocie tempo jazdy w Wiedniu podniosło statystykę wypadków śmiertelnych w sposób zaskakujący. Nie ma dnia, w którym nie ginęłyby przechodnie wskutek przejechania samochodowych.

Prawo nie może być stosowane fragmentarycznie Nie można oddzielić

losu jednych narodowości od losu drugich

Specjalny wys.annik „Matin” w Londynie Stefan Lauzanne wskazuje, że rząd brytyjski po zasięgnięciu opinii lorda Runcimana sądzi, że byłoby rzeczą trudną, jeśli nawet nie niemożliwą oddzielić los jednych narodowości od losu drugich. Prawo nie może być stosowane fragmentarycznie. Jeśli się przyznaje Niemcom sudeckim prawo do samostanowienia o sobie nawet z odwołaniem się do siły, to jest się zmuszonym do przyznania tego samego prawa użycia tych samych metod Polakom i Węgom. Cóż zostanie wówczas z Czechosłowacją. Amputowana od północy i zachodu na rzecz Niemiec, zmniejszona na południe od Bratisławy na korzyść Węgier i od wschodu o okręg Cieszyński, na rzecz Polski, zredukowana będzie do środkowej Czechosłowacji, południowej Morawii i wschodniej Słowacji. (PAT.).

Sytuacja w Palestynie

Rozpaczliwe położenie rolników arabskich

Jak donoszą z Jerozolimy, rewolta arabska posiada wszelkie widoki dalszego rozszerzenia się. Poza propagandą panarabską, przyczynia się do tego ciężka sytuacja gospodarcza, w jakiej się znalazł, na skutek rozruchów, rolnik arabski.

Położenie rolnika palestyńskiego jest niezwykle trudne. Włościanie zaniechali od 1936 roku uprawy ziemi i z tego powodu znaleźli się liczni gospodarze, którzy nie posiadają obecnie nawet ziarna do siewu, tak że grozi im głód. Zadłużenie rolnika arabskiego rośnie z dniem każdym z powodu wysokiego oprocentowania zaciągniętych dawniej pożyczek.

Ze względu na trudności transportowe rolnicy arabscy nie są w stanie wywieźć do portów zbiorów ze swych gajów cytrusowych. Wreszcie, plon zboża jest zniszczony przez terrorystów.

W tych warunkach Fellahowi a-

Nowy dyrektor P. A. T.

Prezes Rady ministrów gen. Sławoj - Składkowski mianował w dn. 17 września b. r. naczelnym dyrektorem Polskiej Agencji Telegraficznej p. Mieczysława Obarskiego, dotychczasowego redaktora naczelnego P. A. T.

Francusko-angielskie rozmowy w sprawie Czechosłowacji

LONDYN (ATE). Rozmowy angielsko-francuskie rozpoczęły się w rezydencji premiera o godz. 11. Ze strony angielskiej w rozmowach udział biorą: prem. Chamberlain, lord Halifax, sir Jon Simon, sir Samuel Hoare, sir Aleksander Cadogan i sir Robert Vansittart. W skład delegacji francuskiej wchodzi: prem. Daladier, min. Bonnet, amb. francuski w Londynie Cordin oraz wyżsi dowódcy francuskiego MSZ.: Leger, Genebrier, Kayser, Rochat i Henry.

Konferencja przerwana została o godz. 13.15, gdyż prem. Chamberlain podejmował obie delegacje śniadaniem w hotelu Carlton. Po południu rozmowy rozpoczęły się o godz. 15.30, o godz. 17-ej nastąpiła krótka przerwa na herbatę.

PARYŻ (ATE). Źródła francuskie informują z Londynu, że konferencja francuskich i angielskich mężów stanu, opiera się na podstawie planu, który ma być następnie przedłożony rządowi praskiemu do przyjęcia. Plan ten w ogólnych swych zarysach, — według tych doniesień przedstawia się następująco:

- a) Odstąpienie bez plebiscytu Rzeszy Niemieckiej okęgów zamieszkałych w większości przez ludność niemiecką.
- b) Autonomiczny ustrój kantonalny dla obszaru o mieszanej ludności, któryby pozostał przy Czechach.
- c) Anulowanie aliansu czechosłowackiego.
- d) Rozwiązanie partii komunistycznej w Czechosłowacji.
- e) Zachowanie układu francusko-czechosłowackiego, jednak bez gwarancji międzynarodowej dla granic nowego państwa.

1) Zawarcie układu handlowego między nowymi Czechami, a Rzeszą Niemiecką przewidującego klanułę największego uprzywilejowania w stosunkach handlowych między obu państwami.

Powyższe doniesienia francuskie mające wszelkie cechy inspiracji wskazują na to, że koła polityczne Francji rozważają możliwość cesji terytoriów Republiki Czechosłowackiej bez plebiscytu. Równocześnie w kołach paryskich dają do zrozumie-

nia, że przyjęte bez zastrzeżeń przez rząd praski zasad porozumienia opracowanego przez Francję i Anglię stanowiło by nieodzowny warunek ważności umów francusko-

czeskich. W kołach politycznych Paryża oświadcza również, że wystąpienia samowolnego rządu praskiego uczyniłoby zobowiązania Paryża wobec Pragi nieaktualne.

Różnica zdań

LONDYN. (PAT). Korespondent PAT. dowiadyuje się następujących szczegółów o przedpołudniowych obradach ministrów brytyjskich i francuskich.

Dyskusja na temat sprawozdania premiera Chamberlaina o rozmowie z Hitlerem i konkluzji wyciągniętych przez szefa rządu brytyjskiego, ujawniła pewne różnice poglądów między ministrami francuskimi i premierem W. Brytanii. Główny punkt rozbieżności, jaki się już miał ujawnić polegał na kwestii gwarancji dla Czechosłowacji w przyszłych granicach przekształconej na państwa wzór państwa neutralnego. W. Brytanii wykazała miała mało skłonność rozszerzenia swych dotychczasowych zobowiązań i udzielenia wyraźnej gwarancji poręczającej neutralność nowego państwa, które powstanie zamiast obecnej Czechosłowacji. W. Brytanii wychodziła ma z założenia, że jeśli udziela swe gwarancje na rzecz integralności i bezpieczeństwa Francji, to jest to całko-

wiele wystarczające. Gwarancja neutralności Czechosłowacji w nowych granicach winna być, zdaniem W. Brytanii, udzielona tylko przez Francję samą. Jeśli wskutek pogwałcenia tej neutralności przez stronę trzecią, Francja znalazłaby się w konflikcie, to ze względu na gwarancje W. Brytanii na rzecz Francji, również W. Brytanii znalazłaby się u boku Francji w razie jej zagrożenia.

Ten pogląd brytyjski wywołał mały jak dotychczas stanowczy zastrzeżenia ministrów francuskich, którzy domagają się wspólnego zagwarantowania neutralności nowego państwa, które będzie stworzone na miejsce obecnej Czechosłowacji.

Z faktu, że ministrowie francuscy uważali za konieczne skomunikować się telefonicznie z Paryżem zanim przystąpili w ogóle do właściwych rokowań wyciągane są wnioski, że konsultacja będzie bardzo skomplikowana i może zająć więcej czasu niż przypuszczano.

Potężna manifestacja młodzieży socjalistycznej w Grodnie

W dniu 11 września r. b., punktualnie o godz. 12-ej m. 30 w teatrze miejskim, wypełnionym po brzegi — tow. Roszkowski otworzył zgromadzenie — akademię, poświęconą obchodowi miesiąca młodzieży socjalistycznej.

Na zgromadzeniu przemawiali: przedstawiciel Centralnego Wydziału Młodzieżowego PPS. z Warszawy, tow. Ładkowski i miejscowi działacze tow. Roszkowski i Oniszczuk.

W części artystycznej młodzi TUR-owcy entuzjastycznie oklaskiwani, deklamowali wiersze.

Ob. Ostosuski, artysta teatru Miejskiego w Grodnie, zadeklamował wyjątek z nocy Listopadowej. Samorzutnie zgłoszenie się i zaofiarowanie współudziału w części artystycznej ob. Ostosuskiego, przyjęli zgromadzeni grzmiącym oklaskami, dając serdeczny wyraz wdzięczności za solidarność z ludem, taknącym oświaty i rozrywki kulturalnej.

Po części artystycznej przewodniczący zgromadzenia, tow. Roszkowski przyjął od zgromadzonych przyrzeczenie:

„My reprezentanci zorganizowanej młodzieży pracującej, zgromadzeni w dniu dzisiejszym na wezwanie PPS., stwierdzamy naszą bezgraniczną cześć, nasze niezachwiane zaufanie i naszą niezłomną wierność dla okrytych chwałą, zdobywczyni sztandarów Partii.

Zarazem uroczym przyrzekamy jej honoru i całości odwzajemnić, — jej wskazania z poświęceniem w czyn przekuć, — przysięgając Polskę Ludu karnie i zgodnie pod jej przewodem budować, — niepodległość kraju czynnie utrzymywać.

Silę i wytrwałość do naszego trudu i walki z dziełom naszej Partii hojnie czerpać będziemy. Świadkami wyznania naszej przyrzeczenia przysię pokolenia czynimy.

Zgromadzeni, bez różnicy płci i wieku, starzy obok młodych, stając z podniesionymi pięściami do góry, złożyli uroczyste przyrzeczenie, a na zakończenie wzniesli potężny okrzyk „Wolność!!!”. Po odśpiewaniu „Czerwonego Sztandaru” zgromadzenie zostało rozwiązane.

Możliwość wyjazdu do Brazylii

Towarzystwo Kolonizacyjne w Warszawie ma możliwość wysłania na swą kolonię Agua Branca (Orzeł Biały) w stanie Espirito Santo w Brazylii w roku bieżącym 50 rodzin rodzimych. Przewiduje się wysłanie tych rodzin w transportach, które wyjadą w październiku, listopadzie i grudniu. Kontyngentowi wiza dla tych 50 rodzin nie można przenieść na rok następny. Kolonia Agua Branca jest jedyną, na którą w chwili obecnej mo-

gą jechać osadnicy z Polski do Brazylii.

Warunki osadnictwa na tę kolonię były już parokrotnie podawane do wiadomości. Wobec tego s.wierdzamy tylko, że kolonia Agua Branca posiada odpowiednie warunki dla osadnictwa polskiego, zapewnia rodzinom rolniczym opiekę i pomoc pod względem gospodarczym i zdrowotnym i że ma widoki dalszego rozwoju.

Rząd Czechosłowacji chce by zasięgnąć jego opinii przed ostateczną decyzją

PRAGA (PAT). Premier Hodza wygłosił przez radio przemówienie, w którym oświadczył, że obecnie Czechosłowacja przeżywa najbardziej dramatyczny okres swej historii. Wspomniałszy o wybuchu powstania w kraju sudeckim Hodza uzasadnił konieczność wydania nadzwyczajnych zarządzeń, mających zapewnić spokój w kraju.

Projekt plebiscytu — oświadczył Hodza — jest dla Czechosłowacji nie do przyjęcia.

LONDYN (PAT). Jak się dowiaduje korespondent PAT. pismo prezydenta Benesa, doręczone na Downing Street przez sekretarza poselstwa czechosłowackiego pod adresem obu premierów Chamberlaina i Daladiera, zaznacza, iż rząd czechosłowacki oczekuje, że będzie zapytany o swój pogląd przed powzięciem jakiegokolwiek decyzji mocarstw. Wszelkie postano-

wienia mocarstw, powzięte bez uprzedniej konsultacji z Czechosłowacją, nie będą przez rząd czechosłowacki uznane.

Henlein dalej prowokuje

BERLIN (ATE). Przez radio ogłoszono następującą odezwę Henleina: „Niemy sudeccy! Jeszcze zawsze ciąży na Was terrorystyczne panowanie husydzkich i bolszewickich zbrodniarzy praskich. Za pomocą karabinów maszynowych, tanków i armat usiłują czeszy cie-

między zgniebć wolność Niemców sudeckich”. W dalszym ciągu odezwa wzywa do stawiania oporu i zapewnia, że setki tysięcy Niemców sudeckich gotowych jest poświęcić swe życie dla uwolnienia ojczyzny od jarzma czeskiego.

Ochotniczy korpus sudecki

BERLIN (ATE). W związku z utworzeniem ochotniczego korpusu sudeckiego, donoszą ze źródeł niemieckich, że wydano apel do wszystkich mężczyzn, Niemców sudeckich w wieku 18—50 lat, którzy przekroczyli granicę Rzeszy ja-

ko uciekinierzy i którzy chcą wstąpić do ochotniczego korpusu sudeckiego, ażeby zgłaszali się onl w specjalnych punktach zbornych dla uciekinierów. Punkty te znajdują się wzdłuż całej granicy.

Uchodźcy z Czechosłowacji

BERLIN (PAT). Według obliczeń kół urzędowych, liczba uchodźców niemieckich z Czechosłowacji, którzy schronili się na

obszar Rzeszy, wynosiła w niedziele 84.000. Liczba ta nieustannie wzrasta.

List Lotem zastępuje telegram

SPORT

SKRA ZDOBYWA PO RAZ DRUGI PUCHAR DZIENI LUDOWEGO. Puchar „Dziennika Ludowego” za wyścig kolarski zdobyła po raz drugi Skra.

PIŁKA NOŻNA

POLSKA PRZEGRZAŁA Z NIEMCAMI 1:4

Pięte z rzędu spotkanie piłkarskie narodowych reprezentacji Polski i Niemiec rozegrane w Kamienicy, zakończyło się przegraną Polski w stosunku 1:4 (0:1). Niemcy byli we wszystkich formacjach drużyny lepszą i wygrali zasłużenie. W drużynie polskiej zawiodł przede wszystkim atak, przy czym Peterek, kierownik napadu, zaprezentował się bardzo słabo. Strzelał mało i był stanowczo za powolny. Słabo wypadła również lewa strona ataku polskiego Wodarz i Wilimowski. Bardzo dobrze natomiast grała pomoc i obrona. Madejski w bramce był na ogół dobry, ale za mało zdecydowany i fatalnie puścił pierwszą bramkę, która do tego stopnia zdopinguowała Niemców, że pochwycy od drugiej połowy opanowali zupełnie boisko.

Grę zaczynały Niemcy i odrazu gościnnie pod bramką Polski. W pierwszym kwadransie gra jest na ogół wyrównana z nieznaczną przewagą Niemców. Polacy trzymają się nieźle, ale atakowi polskiemu brak jakiegoś wyrazu. Groźna jest tylko okraszona lewa strona napadu, za to pomoc nasza, a szczególnie obrona grają znakomicie.

Następny okres gry wykazuje coraz bardziej rosnącą przewagę drużyny niemieckiej. Pod koniec pierwszej połowy Niemcy przeważają coraz silniej. Akcje ich są znacznie płynniejsze, a każde zbliżenie się do pola bramkowego grozi utratą punktu. W 35 min. Niemcy z paru metrów zdobywają przez Ganchela pierwszą bramkę. Niebezpieczny kontratak polski omal nie przynosi nam wygraną, ale Plec bawi się piłką i fatalnie przestrelizuje z bliskiej odległości.

Druga połowa zmienia zupełnie sytuację. Gra staje się bardziej ożywiona i nabiera morderczego tempa. Już w pierwszych minutach Polacy atakują bardzo niebezpiecznie. Peterek parokrotnie nie trafia do bramki. Ataki polski spływa się coraz lepiej. Ataki jego są bardziej skoordynowane. Zaczynamy coraz bardziej zagrażać Niemcom. Ukoronowaniem tego okresu gry jest wyrównująca bramka, strzelona w czwartej minucie przez Peterka z ładnego podania Pionka, najbardziej ofiarnego gracza drużyny. Obecnie wynik brzmii 1:1.

Po tym okresie, wspaniale rozegranym przez polską drużynę, nie nie zapowiada kłeski. Polacy grają coraz lepiej, lecz Niemcy dopinguwani przez 75-letnią rzeszę publiczności, przypuszczają prawdziwy huragan ataków na polską bramkę. Ataki ich są oo: z groźniejszego, zwłaszcza niebezpieczni okazują się Schoen i Canehel.

W 7 min. Schoen wspaniałym strzałem z 15 m. uzyskuje prowadzenie dla Niemców 2:1, przez następne minuty Niemcy nie schodzą prawie z połowy boiska Polaków W 14 min. Canehel podwyższa wynik do 4:1. W trzy minuty później ten sam gracz zdobywa czwartą bramkę, ustalając wynik 4:1.

POZAŃ POKONAŁ ŁÓDŹ 6:3 W Łodzi rozegrany został mecz piłkarski pomiędzy reprezentacjami Poznania i Łodzi. Zwyciężył Poznań w stosunku 6:3 (2:0). Gra nie stała na wysokim poziomie, była jednak dość ciekawa i obfita woda w szereg emocjonujących momentów.

KRAKÓW NIESPODZIEWANIE PRZEGRYWA W CHORZOWIE

W Chorzowie odbył się mecz piłkarski pomiędzy reprezentacją Krakowa i zespołem klubów chorzowskich: Fabiok i Z.S. Chelmek. Zawody zakończyły się niespodziewanym porażką Krakowa w stosunku 2:3 (0:1).

KATOWICKI KPW POKONAŁ LIGOWĄ DRUŻYNĘ ŚMIGŁEGO

W Wilnie odbył się mecz towarzyski pomiędzy drużyną w Trokach na wyjazdach drużynę KPW Katowice a ligowym zespołem Śmigłego. Zwyciężyła niespodziewanie drużyna katowicka w stosunku 2:0 (1:0).

WARSZAWIANKA WYGRAŁA W ŁODZI 8:0

Towarzyski mecz piłkarski „Warszawianka” — „Zjednoczenie” rozegrany z okazji jubileuszu drużyny 16-letniej zakończył się łatwym zwycięstwem „Warszawianki” w stosunku 8:0 (3:0). O MISTRZOSTWO LIGI OKRĘGOWEJ W niedzielę rozegrano następujące mecze piłkarskie o mistrzostwo Warszawskiej Ligi Okręgowej: PZL — Skra 2:0. PWATT — Okęcie 3:0. Legia — Ockan 3:1. GWS — Starachowice 2:1. Fort Bema — Znicz 3:2.

LEKKOATLETYKA

POLSKA ZDOBYŁA WICEMISTRZOSTWO EUROPY PAŃ

W niedzielę zakończyły się w Wiedniu zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo Europy pań. Z polskich zawodniczek jedynie Walasiewiczówna zdobyła tytuł mistrzowską na 200 m., uzyskując czas 23,8. W rzucie dyskiem startowała Cejszikowa, zajmując piąte miejsce z rzutem 36,51. Walasiewiczówna zdecydowała się w końcu startować również w oszczepie. Udało jej się zająć 6 punktowane miejsce z rzutem 33,33. W sztafecie 4x100 m. Polska zajęła drugie miejsce w czasie 48,3, bijąc rekord Polski o 2 sek.

Fantastyczny rekord uzyskała w skoku wzwyż Niemka Ration, która ustaliła nowy rekord świata skokiem 1,70.

W ogólnej klasyfikacji mistrzostw lekkoatletycznych Europy pań (nieoficjalnym) pierwsze miejsce zdobyły Niemcy, które uzyskały ogółem 96 pkt. Polska zdobyła wicemistrzostwo Europy, uzyskując 29 pkt., trzecią była Japonia — 18 pkt., 4) Anglia — 15 pkt., ROBOTNIK 18,9. Podesz. 5) Włochy — 11 pkt., 6) Węgry — 8 pkt., 7) Szwecja — 3 pkt., 8) Szwajcaria — 3 pkt., 9) Łotwa — 3 pkt., 10) Norwegia — 2 pkt. Belgia, Dania, Estonia i Finlandia nie zajęły żadnego punktowanego miejsca. Zaznaczamy, że punktacja uwzględnia 6 pierwszych miejsc w każdej konkurencji.

ZGŁOBICKI MISTRZEM KRAKOWA W 10-BOJU

W Krakowie rozegrany został dziesięciobój lekkoatletyczny panów o mistrzostwo okręgu krakowskiego. Startowało 9 zawodników, wszystkie konkurencje ukończyło 7. Mistrzem okręgu został Zgłobicki (T.S. Mościce) pkt. 4341.

ROKS

TRZECIE ZWYCIĘSTWO WARSZAWY SKICH BOKSERÓW W DANII

W niedzielę wieczorem warszawscy bokserzy rozegrali trzeci mecz na terenie Danii. Tym razem przeciwnikiem drużyny warszawskiej była reprezentacja Aarhus wzmocniona zawodnikami z Kopenhagi, a m. in. mistrzem Danii Nilsenem. Warszawa odniosła trzecie zwycięstwo w stosunku 10:6.

Zawody wywołały ogromne zainteresowanie, gromadząc 4000 widzów. W wadze koguciej Rotholo pokonał Gustafsona na punkty.

W wadze koguciej Sobkowski przegrał z Friederichsenem na punkty.

W wadze piórkowej Czortek pokonał w drugiej rundzie Christianena.

W następnej wadze Kowalski w najpiękniejszej walce dnia pokonał wyprzedzając mistrza Danii Nilsena.

W wadze półciężkiej Kolszyński mekautował w pierwszej rundzie Krusta.

W wadze średniej Ożarek osesal mekautowany w drugiej rundzie przez Christianena.

W wadze półciężkiej Doroba przegrał na punkty z Leimsem.

W ciężkiej Sowiński pokonał Olsena.

BOKERSKIE MISTRZOSTWA WARSZAWY

W sobotę i niedzielę rozegrano kilka spotkań bokserskich o drużynowe mistrzostwo Warszawy klasy B. Wyniki notujemy. Fort Bema — Makabi 16:0, walkover; Warszawianka — Czechowice II 9:7; Broń Radom — Polonia II 9:7.

MISTRZOSTWA BOKSERSKIE ŁODZI POD ZNAKIEM WALKOWERÓW

W dalszym ciągu bokserskich drużynowych mistrzostw Łodzi niespodzianką jest porażka mistrzowskiej drużyny Geyera w meczu z Hakoshem w stosunku 6:8.

Mecz Wima — Kruschender zakończył się wynikiem 16:0 (walkowerem) na korzyść Wimy.

KOLARSTWO

DUNSCY KOLARZE POKONALI POLSKĄ DRUŻYNĘ NARODOWĄ 39:31

W Łodzi bawili czolowi kolarze duncy, którzy rozegrali nieoficjalny mecz z naszą narodową drużyną sprinterów. Duncy przeważali znacznie i w ogólnej klasyfikacji zespołowej odnieśli zwycięstwo w stosunku 59:31 pkt.

W biegu sprinterów zwyciężył mistrz Danii Nielsen w czasie 13,2 sek. przed Genne Ericsonem i Świątkowskim.

W spotkaniach dwójkowych Duńczycy zwyciężyli w stosunku 10:6. Najlepiej polscy sprinterzy Kupczyk i Jedrzejewski tym razem nie byli dysponowani i przegrali dość łatwo. Duńczycy startować będą w Łodzi jeszcze w dniu 22 i 25 b. m.

WIOSLARSTWO

REGATY WIOSŁARSKIE W WARSZAWIE

W niedzielę na Wiśle pod Warszawą odbyły się jesienne regaty wiosłarskie, organizowane przez Wars. Międzyklubowy Komitet Wiosłarski.

Wyniki poszczególnych biegów notujemy: czwórki nowicjuszy — 1) ZUAW 7:02, 8 min.; 8 młodszych — 1) Oficerki Y.K. 6:32, 8 min.; dwójki podwójne — 15 KW Wisła 7:56, 2 min. walkoverem; czwórki półwiosłowe nowicjuszy — 1) WTW 7:33 min.; czwórki młodszych — 1) AZS 7:20 min.; jedynki — 1) Zydak (WTW) 7:34 min.; jedynki nowicjuszy — 1) Gr.bowski (WTW) 8:01 min.; jedynki młodszych — 1) Zydak 8:21 walkoverem; czwórki półwiosłowe młodzieży szkolnej — 1) Klub Szkoln. Wilno; czwórki półwiosłowe nowicjuszy — 1) WTW 7:43,4 min.; ósemki nowicjuszy — 1) AZS 6:38,3 min.; ósemki — 1) Kolojowy KW Bydgoszcz 6:22 min.

KEPEL ZAJĄŁ TRZECIE MIEJSCE W MISTRZOSTWACH SEKWANY

W niedzielę odbyły się w Paryżu doroczne zawody wiosłarskie o mistrzostwo Sekwany. Kepel, który dwukrotnie zdobył mistrzostwo Sekwany, tym razem nie mógł powtórzyć swojego sukcesu i zajął dopiero trzecie miejsce. Pierwsze miejsce zajął zdobywca pucharu Paryża Jecquet przed Vaucherem.

Małopolski zjazd łowców

W obecności 600 delegatów odbył się dn. 18 bm. w Rzeszowie zjazd okręgowy Stronnictwa Ludowego z Małopolski i Śląska. Obrady zajął wiceprezes Witke, poczem przemawiał, powitany licznymi oklaskami prezes Gruszka,

omawiając aktualne sprawy polityczne. Po referatach i sprawozdaniu rozwinęła się długa dyskusja, w której zabierało głos kilkudziesięciu delegatów. Wyników i przebiegu dyskusji podać nie możemy.

Zmiany na stanowiskach starostów

Zarządzeniem ministra spr. wewnętrznych z dn. 18 września 1938 r. zostali zwolnieni z zajmowanych stanowisk następujący starostowie:

Jan Wasylkiewicz — starosta grodzki północno-warszawski. a) n Wasylkiewicz — starosta powiatowy w Sokolowie lubelskim. Wojciech Kostołowski — starosta powiatowy w Sokalu. Jan Emeryk — starosta powiatowy w Żółkwi. Zygmunt Pajdak — starosta powiatowy w Zbarażu-Lęczycy. Kazimierz Stepien — starosta powiatowy w Zbarażu. Kazimierz Siwik — starosta powiatowy w Mławie. Kazimierz Sierakowski — starosta powiatowy w Kostopolu.

Jednocześnie minister spraw wewnętrznych powołał na opróżnione stanowiska:

Jerzego Skrzyńskiego, kierownika oddziału w komisariacie rządu do

Rozprawa sądowa „Polonii” i ks. prałata Kwiatkowskiego

Dnia 20 bm. odbędzie się bardzo interesująca rozprawa katowickiej „Polonii” przeciwko ks. prałatowi Kwiatkowskiemu, który jest oskarżony o wyrażenie się, że nie dałby dwa grosze za to, że w „Polonii” nie ma wpływu kominternu.

„Wola wielkich narodów“

Coś w połowie października r. 1914 dostarczono nam do Warszawy paczkę pism, wydawanych po tamtej stronie frontu, na ziemiach dawnej Galicji. Niektóre z tych pism sprawiły radość rzetelną; były to *prawdziwie wolne głosy*. Inne wywołały w kołach kierowniczych lewicy niepodległościowej *nienkrywaną konsternację*: były to zapewnienia, że Francja stanowi na ród „zdegenerowany”, że słońce potęgi francuskiej biegnie szybko ku swemu gaśnięciu, że „zmysł organizacyjny” Niemiec stoi o ileż wyżej od francuskiej „anarchii wolnościowej”. Dopiero nieco później zdaliśmy sobie sprawę, że naradzała się już podówczas ta *doktryna polityki polskiej*, która otrzymała w r. 1916 — 1917 miano „aktywizmu”, która odegrała u schyłku wojny światowej rolę *przeciwnika głównego* polityki polityki niepodległościowej.

Doktryna „aktywizmu“ wychodziła z założenia, że Niemcy Hohenzollernów — to *sila niezwykła*; jakkolwiekbyś los rozstrzygnie o szczęściu wojennym, — Niemcy będą *kierownikiem Europy Środkowej*; Francja jest skazana historycznie na wycofanie się hen, na zachód od linii Renu...

„Lekka przesada“

Język polski zna takie wyrażenie: „LEKKA PRZESADA”. Jest w tym wyrażeniu daleko więcej ironii, niż w samym sformułowaniu.

W ostatnim zeszycie „Jutra Pracy” p. b. poseł W. Budzyński tak pisze o swojej grupie:

„Serca były z nami. To też w atmosferze miękkiej przychylności i entuzjasma powszechnego przyjęte zostały nasze dokonania i poczynania w Sejmie... My ponad wszelką wątpliwość uratowaliśmy honor tego Sejmu, jako przedstawicielstwa narodu polskiego. My w miarę swoich skromnych sił uczyniliśmy pierwszą realną próbę zasypania przepaści, jaką ciemne mafijne siły wykopały pomiędzy Piłsudczycami a narodem“.

Czy to nie jest... „lekka przesada“? Wszystko razem i — w dodatku — rewelacja o onej „przepaści”, zasypywanej czujnymi rękami p.p. redaktorów „Jutra Pracy”. **Bardzo wielu WOJSKOWYCH - piłsudczyków nie odczuwało chyba nigdy w życiu, jakoby pomiędzy nimi a narodem istniała jakaś „przepaść”, wykopana przez „ciemne mafijne siły”. My tej „przepaści” wcale nie widzimy, gdy mowa, naprzykład, o stosunku demokracji polskiej do czynnego korpusu oficerskiego, w którego szeregach pracuje wszak niemało piłsudczyków z epoki legijonowej i z r. 1920. Cóż tedy p. Budzyński miał na myśli? Czy nie przepaść, dzielącą ISTOTNIE piłsudczyków, wiernych ideom i Brygady, od... zwolenników O.N.R.?**

W listopadzie r. 1918 owa doktryna leżała w prochu. Dzisiaj — mam wrażenie — odrodziła się w sytuacji, oczywiście, innej. Nie wątpię, że — po dwudziestu latach — czeka ją taki sam los dokładnie, jaki czekał wtedy jej „pierwsze wydanie“.

We wtorek ubiegły widziałem tłumy Francuzów i Francuzek na Placu Zgody i na bulwarze St. Germain w Paryżu. Sztandary trójkolorowe i sztandary czerwone. Robotnicy, oficerowie, „szarzy” ludzie z „warstw pośrednich”. Tu i owdzie podniesione do góry „zaciśnięte pięści” młodzieży socjalistycznej. I ten olbrzymi tłum śpiewający:

„O święta miłości Ojczyzny, prowadź ramiona mieście!... O, Wolności, Wolności ukochana, walcz wespół z Twymi obrońcami!“

Stałem obok znajomego oficera armii francuskiej. Powiedział mi:

„Widzi Pan! oto jest Francja!“

Skusił mnie demon „partyjstwa“:

„Jak Pan generał ocenia okres rządów Bluma z punktu widzenia francuskiej obrony narodowej?“

Spojrzały na mnie rozumne, trochę znużone oczy:

„Tak zwany okres Bluma dał armii francuskiej nie tylko wzmocnienie ogromne środków obrony narodowej, ale dał inną jeszcze wartość bezcenną: entuzjazm ludu“.

Zrozumiałem...

Ktoś przemawiał z balkonu:

„Powstrzymajmy plany wojenne faszyzmu międzynarodowego; taką jest wola wielkiego narodu!“

Pracuje gorączkowo *dyplomacja europejska*. Depesze dostarczają codziennie mnóstwa „sensacji” — prawdziwych i fabrykowanych rozmyślnie, odpowiadających rzeczywistości i stanowiących nic innego, tylko „balony próbne”. Czy to jest praca nad „konsolidacją pokoju”, jak chcą marzyć kierujący Rządem politycy Wielkiej Brytanii? Czy też — to... odrzucanie konfliktu, jak sądzi kierownictwo brytyjskiej Partii Pracy? Co do mnie, nie wątpię, że kierownictwo brytyjskiej Partii Pracy ma słuszną. Odroczenie konfliktu! Na jak długo i jakim kosztem? Tego przewidzieć nie sposób. Położenie ogólnie ulega zmianom codziennie, — tak samo, jak zmieniają się codziennie „sensacje” agencji telegraficznych. Je dna rzecz jest pewna:

Słowo: „neutralność“ to słowo, *pozbawione wszelkiej treści*. I druga rzecz jest pewna: deklaracja, którą słyzałem przed tygodniem na Placu Zgody w Paryżu powinna móc brzmieć:

„Wielkie narody powstrzymają wysiłkiem wspólnym plany wojenne faszyzmu międzynarodowego“.

To jest zadanie *jeszcze wykończone*.

Dyskutowano tyle razy na temat, czy „bloki ideologiczne” są wskazane w polityce międzynarodowej.

Po cóż ta dyskusja? „Bloki ideologiczne” nieuniknione w danej sytuacji świata **JUZ ISTNIEJĄ**

w życiu rzeczywistym, cośmy już nieraz podkreślali, a koncepcja „neutralności” przeobraża się w fikcję nawet w krajach Skandynawii.

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

MNIEJSZOŚCI NARODOWE A WYBORY.

„Kurier Polski” podaje informacje o tym, jak się zachowują mniejszości narodowe w czasie zbliżających się wyborów:

Ukraińcy głoszą, iż mają nadzieję, że rząd porozumie się z nimi tak, jak w r. 1935 i że w Małopolsce Wschodniej nastąpi podział mandatów między Polaków i Ukraińców.

Podobno posłowie ukraińscy będą wycofani i zgłoszone zostaną kandydatury całkiem nowych ludzi.

Niemcy, którzy w rozwiązaniu Sejmu nie mieli ani jednego man-

datu, pragną traktować z rządem, żeby uzyskać 1—2 mandaty poselskie. Żydzi szykują się do kampanii wyborczej. Dotychczasowi parlamentarzyści żydowscy mają naogół ponownie kandydować.

Co do Żydów, wiadomość nie jest całkowicie ścisła, gdyż jak donosi „Nasz Przegląd”, demokratyczne odłamy syjonistyczne oczekują z decyzją na uchwały polskich stronnictw demokratycznych, a budowski „Folkscajtung” podaje, że „Bund” nie zamierza zabiegać o kondydnowanie. Gdy mowa o Ukraińcach — chodzi o „Undo”, a nie o socjalistów ukraińskich.

ENDECY.

W niedzielę obradował komitet polityczny Stronnictwa Narodowego. Jak donosi „Goniec“:

Według pogłosek Str. Narodowe ustosunkuje się do wyborów parlamentarnych negatywnie, natomiast weźmie udział w wyborach samorządowych.

UCHO IGIELNE.

„Nowa Rzeczpospolita”, omawiając obecną ordynację wyborczą, opisuje, przez jakie to „ucho igielne” musiałby się przecisnąć opozycjonista, gdyby chciał brać udział w wyborach:

„Na wejście do zgromadzenia okręgowego drogą delegacji samorządowych czy zawodowych liczyć nie może, a jeżeli, to jako biały krak, zdecydowany na stałe i bezwzględne majorytowanie przez „elitarną” większość. Pozostaje ciasny przesmyk art. 33, brzmiący:

„W skład zgromadzenia okręgowego wchodzi poza tym delegaci, zgłoszeni po jednym przez co najmniej 500 (1) wyborców, zamieszkałych w okręgu wyborczym“.

A punkt 4 dodaje: „Podpisy na zgłoszeniu mają być poświadczane przez notariusza“.

Ni mniej, ni więcej!

Weźmy od ręki kalendarzyk wyborczy.

3 października: zgłaszanie delegatów do zgromadzeń okręgowych przez wyborców. W 18 dniach ma zająć 500 wyborców odbyć z świadkami identyfikacji i legitymacjami pieczęcią do notariusza, tam wykonać swą osobowość, podpisać zgłoszenie, a notariusz ma pod tym podpisem położyć pieczęć i umieścić klauzulę uwierzytelniającą. Licząc tylko 15 minut na jedną legalizację, otrzymamy 125 godzin pracy notariusza przy koszcie co najmniej 2.000 zł na to, aby taki „intruz” — opozycjonista znalazł się w zgromadzeniu okręgowym, gdzie stanie 99 proc. byłych bezpartyjników, wysłanych tam przez osławione „bezpartyjne” ciała samorządowe, komisarzy prezydentów, rady powiatowe, gromadki, gminy i t. p. Wszedł jednak i ma... prawo głosowania na czterech kandydatów z pośród ludzi, którzy byli głównym powodem, że ten opozycjonista — nim jest, pozostał, i w życiu publicznym od roku 1928, a więc pełnych lat 10, udziału brać nie chce“.

S-EK.

Pokwitowania

- NA GŁODNE DZIECI HISPANII. Inż. S.eki sz. 17. Zabrane na zebraniu partyjnym w Otwocku sz. 3.37. D. F. sz. 2.50. Bronisława Kulmanowa — Stanisławów sz. 5.
- NA ROBOTNICZE TOW. PRZYJACIÓŁ DZIECI. Bronisława Kulmanowa — Stanisławów sz. 5.
- DO DYSPOZYCJI CENTR. KOM. ZW. Zaw. w myśl uchwały z dn. 14/8 1936 r. Bronisława Kulmanowa — Stanisławów sz. 5.

WOLNA WSZECHNICA POLSKA W WARSZAWIE

ul. Opaczewska 2-a, tel. 9-82-08.

Wydziały: NAUK MATEMATYCZNO - PRZYRODNICZYCH (magisterium filozofii w zakresie fizyki, chemii, botaniki, zoologii wraz z anatomią porównawczą i biologii ogólną); NAUK HUMANISTYCZNYCH (magisterium filozofii w zakresie filologii polskiej, historii i nauk filozoficznych); PRAWA I NAUK EKONOMICZNO - SPOŁECZNYCH (magisterium nauk ekonomiczno - społecznych); PEDAGOGICZNY: a) sekcja pedagogiczna (magisterium filozofii w zakresie pedagogiki); b) sekcja społeczno - oświatowa.

STUDIUM MIGRACYJNO - KOLONIALNE (studia 3-letnie).

Termin składania podań do dn. 1 października. Zapisy do dn. 17 października. Początek wykładów dn. 3 października.

Pohamować spekulację! Wspólny interes rolników i ludności miast

Musimy przypomnieć naszym czytelnikom stanowisko, jakie zajęliśmy w czasie uchwalania ustaw, mających na celu popieranie cen artykułów rolniczych.

Uznając doniosłość problemu osiągnięcia przez rolnictwo cen opłacalnych, wyrażaliśmy obawę, czy nowe opłaty nie będą całkowicie przerzucone na szerokie masy konsumentów miejskich, nie przynosząc istotnych korzyści rolników.

Obawialiśmy się więc, czy kosztem rolnika i konsumenta nie zarobi „ten trzeci” — lichwiarz zbożowy i spekulant.

Obawy nasze, jak to już konstatują głosy prasowe i opinie rolnicze, zaczynają się sprawdzać.

Sytuacja na światowych rynkach rolniczych jest pod znakiem leciutkiego (niepewnego i nietrwałego) ruchu cen w górę. Oddziaływała tu czynienie rezerw zboż, które wiążone zostały do pogotowia zbrojnego. To też zapotrzebowanie na zboże powinno być większe. Eksport jest o 20% wyższy niż przed rokiem, a jeśli chodzi o pszenicę, nawet o 60% wyższy. Z drugiej jednak strony produkcja jest duża, i być może, zapasy zeszłoroczne — znaczne. Oddziaływała tu na tendencję zniżkową cen, która się krzyżuje ze wzrostem zapotrzebowania i osłabia jego znaczenie.

U nas — stwierdza agencja rol-

nicza P. A. Z. — „na rynku krajowym koniunktura nadal kształtowała się niepomyślnie przy tendencji siober i zniżkowej“.

W Poznaniu, który jest obecnie rynkiem o najniższych cenach, żyto dochodziło do 13.25 — 13.75 zł. za kwintal. Jak podaje „Depesza” na prowincji ceny żyta dochodzą do 12 zł. Pomimo niewielkiej stosunkowo podaży, żyto obniżyło się o 8 zł. na kwintalk. Eksport z Polski — podaje to samo pismo — odbywa się w granicach bardzo skąpych; przy obecnej kalkulacji wytrzymać mogą jedynie kraje o obniżonym poziomie waluty.

W tych warunkach żąda się podjęcia „guntownej rewizji planu dotychczasowej walid o podtrzymanie opłacalności produkcji“.

Żądać również należy energicznych metod walki ze spekulacją. Oto bowiem stwierdza się jedno cześnie spadek cen ziarna i zwiększenie młak. Niewątpliwie są to objawy dążności przerzucenia opłat na konsumenta miejskiego i producenta.

Na rynkach hodowlanych sytuacja jest pomyślniejsza dla rolnika: w szczególności zwiększały ceny nierogacizny. Przy dzisiejszym poziomie cen zbożowych kalkulacje się opasanie trzody.

Tak więc, wracając do sprawy zboż, hasło walki ze spekulantami jest wspólnym hasłem rolnika i konsumenta miejskiego.

Pogadanki Naukowe na Wystawie Szpitalnictwa

Zarząd Pierwszej Polskiej Wystawy Szpitalnictwa przy współudziale najwybitniejszych specjalistów zorganizował szereg pokazów naukowych oraz popularnych pogadanek. Program ich jest następujący:

- 1) Wtorek, dnia 20.9 br. godz. 12.45 i 18-ta (punktualnie), dr. med. i hist. Al. Krasuski: „Od dawnego przytulku do nowoczesnego szpitala“, ilustrowany przezrociami.
- 2) Środa, dnia 21.9 br. godz. 12.45 i 18-ta Mjr. dr. Englert: „Jak się ustępuje chorób zakaźnych“.
- 3) Czwartek, dn. 22.9 br. godz. 12.45 i 18-ta Płk. dr. T. Sokolowski: „Leczenie urazów i ran“, ilustrowany ciekawym filmem naukowym.
- 4) Piątek, dn. 23.9 br. godz. 12.45 i 18-ta dr. Janina Misiewicz: „Jak obecnie leczymy gruźlicę płuc“, ilustrowany przezrociami.

- 5) Sobota, dn. 24.9 br. godz. 12.45 i 18-ta doc. dr. H. Gnoński: „O prze-taczaniu krwi“.
- 6) Poniedziałek, dn. 26.9 br. godz. 12.45 i 18-ta Dr. H. Noblinówna: „O leczeniu raka“, ilustrowany filmem z prac Instytutu Radowego.
- 7) Wtorek, dn. 27.9 br. godz. 12-ta i 18-ta Mjr. dr. Bednarski: „Stosowanie tlenku w lecznictwie“.
- 8) Środa, dn. 28.9 br. godz. 12.45 i 18-ta Dr. St. Otolski: „Chemia na usługach lecznictwa“.
- 9) Czwartek, dn. 29.9 br. godz. 12.45 i 18-ta Mjr. dr. H. Ciszewicz: „Pierwsza pomoc w wypadkach urazowych“.
- 10) Piątek, dn. 30.9 br. godz. 12.45 i 18-ta Inż. Arch. Wł. Borawski: „Jak wygląda szpital współczesny“.
- 11) Sobota, dn. 1.10 br. godz. 12.45 i 18-ta Dr. H. Deresz: „Leczenie alkoholizmu“.

Poszukujemy pracowników do kolportażu

Stać płaca miesięczna. Przy przyjęciu wymagana kaucja zł. 5. Zgłoszenia bez kaucji nie będą uwzględniane. Prosimy zgłaszać się na ul. Warecką 7, II-gie piętro, między godz. 10—12.

Życie teatralne Warszawy Pięć Teatrów I.K.K.T. w wyścigu o „Farsę“

Po ewakuacji władz zaborczych ówczesni „medrzy teatralni”, członkowie Komisji Teatralnej, powołanej wtenczas przez Komitet Obywatelski, orzekli, iż prowadzenie w teatrach miejskich „farsy” i „operetki” jest „poniżej godności samorządu stolicy“.

Skasowano więc operetkę, zamknięto i farsę.

Zwolniono znakomicie zgrany zespół farsowy, stworzony z takim wysiłkiem przez Ludwika Sliwińskiego.

Wprawdzie zeszl już wtedy ze sceny: Sikorski, Winkler, małżonkowie Trapszo (rodzice Mieczysławy Cwiklińskiej), Misiewicz i in., ale pozostali jeszcze w trupie, pełni humoru i talentu, Merozwicz Rufin, Laska, Gasiński, Knap czynski i cała plejada zdolnych, dobrze zgranych sił aktorskich. Rozbito wspaniały zespół, który, jako całość, został następnie doszczętnie zmarnowany.

Atoli operetka powoli przenikła do Opery reprezentacyjnej; farsa zaś dość często figurowała na afiszach teatru dramatycznego („Narodowego”), i grana była na początku w sposób komediowy przez aktorów komediowych. Ta farsa nie cieszyła się zbytym powodzeniem — i „kasy nie robiła“.

Z biegiem czasu wyrósł nowi „medrzy teatralni”. Ci bez dużego zastanawiania się usadowili li operetkę na stałe na scenie opery reprezentacyjnej aż w 60 procentach (zgodnie z ostatnią umową dzierżawną Opery); farsa zaś otrzymała rozgrzeszenie i — po pełnej jej rehabilitacji — przydzielono jej stałe locum w teatrze Letnim (w ogrodzie Saskim).

Po skartelizowaniu teatrów stolicy przez TKKT, intratna niegdyś farsa, przy stosunkowo słabych siłach aktorskich, przynosiła raczej straty, co w znacznym stop-

niu powiększało niedobory tego przedsiębiorstwa.

Dwa lata temu Zarząd TKKT powierzył kierownictwo farsy p. J. Warneckiemu, któremu wreszcie udało się zakończyć sezon w teatrze Letnim nie tylko bez strat, lecz z pewną nadwyżką dochodów nad rozchodami

W bieżącym sezonie (1937—38) na czele farsy stanął p. Teofil Trzcński, „człowiek teatru”, esteta o wysokich aspiracjach kulturalno - artystycznych.

Pokierował on nową teatru Letniego ze znajomością rzeczy — i pierwsze półroczecze sezonu powiodło mu się znakomicie. Trafili w odpowiedni ton farsowy, wystawione zaś przez niego sztuki cieszyły się powodzeniem, a co w danym przypadku najważniejsze: „robiły kasę“.

Sezon zapowiadał się doskonale. Były widoki, że farsa przyniesie znaczne zyski, co w istocie stanowi główne jej zadanie, aby osiągnięte z farsy zyski wspierały dramata polską o wysokim poziomie artystycznym.

przewrócił do góry nogami cały repertuar wszystkich teatrów dramatycznych T. K. K. T.

Czy to z pobudek zazdrości zawodowej, czy to z innych powodów niewytłumaczonych, faktem jednak jest, że wszystkie teatry TKKT rzuciły się ku farsie.

We wszystkich tych teatrach — w Narodowym, Polskim, Małym i Nowym powstał istny szal farsowy“.

Na pięciu scenach teatrów TKKT od dłuższego już czasu grają tylko farsy: grają nowe, stare, stylizowane, czasami bardzo liche, czasami trochę lepsze, naogół jednak płytkie, bezzadanie, głupie, z wiecznym, nieprzemijającym „trójkątem” lub „czworobokiem“...

I wyglądają się w tych farsidłach najlepsze i najpoważniejsze siły aktorskie, mające w swym dorobku artystycznym role głębsze, dramatyczne i nawet klasycysto-tragiczne.

*) Kwalifikacja sztuk teatralnych — do jakiego one należą rodzaju — znajduje się poza moją kompetencją, dlatego też operam moje twierdzenia na opiniach znanych i poważnych krytyków teatralnych, z analizą których trudno się nie liczyć.

Gra tych poważnych aktorów, aczkolwiek doskonała, nie tylko nie ratuje sytuacji, nie rozwiewa panującej gnuśnej „nudnej nudy”, lecz pozostawia pewien niesmak, pewien osad gorczy, że teatry stolicy doprowadzone zostały do takiego stanu beznadziejnego, że tak nisko upadły.

Pięciu skartelizowanych rządowo-miejskich teatrów, uprawiających z takim zapalem różne farsidła, nawet powojenna Warszawa przetrzymać nie może.

Zdezorientowana publiczność, intuicyjnie nie znosząca łamańców repertuarowych, jak zwykle w tych przypadkach, przestała do tych teatrów farsowych uczęszczać. Na widowniach zapanowały zastraszające pustki.

Czasami — i to bardzo rzadko — ktoś przed ciekawością zajrzy — jak się wyraził jeden z bywalców, — aby przekonać się naocznie, jak któryś ze znanych i poważnych aktorów „struga tam wariatą“.

Wzajemna konkurencja farsowa finansom teatralnym na dobre nie wyszła. Deficyty wzrosły, zadłużenie się powiększyło, Zarząd zaś

TKKT poszukiwać będzie pokrycia z różnych „Funduszków“.

Niewątpliwie, konkurencja ta p. Trzcńskiemu mocno zaszkodziła i pokiereszowała jego plany repertuarowe. Mała to jednak dla niego pociecha, że i konkurencja na tym nie zyskała — i że na tym wyszła.

Zdaje się, że p. Trzcńskiemu chwilkowo nic więcej nie pozostaje, jak tylko wprowadzić na scenę teatru Letniego... wielką sztukę wielkiego repertuaru.

Spragniona publiczność do teatru przyjdzie — powodzenie prawie pewne. Eksperyment ten będzie miał i ten dobry skutek, że wreszcie i inne teatry powrócą do przytomności i życie teatralne w stolicy dojdzie do normy.

Przecież na scenie teatru Letniego odbywają się obecnie próby z panią Wysocką i Junoszą - Stępowskim. Doangażować jeszcze kilka osób z zagrab sztukę repertuaru klasycznego!

Będzie to wreszcie chociaż jedna sensacja zdrowa, godziwa, prawie „murowana“!...

MACIEJ KRYWOSZEJEW.

Na Górnym Śląsku

Strajk na kop., „Walenty-Wawel” trwa dalej

W ub. sobotę Centralny Związek Górników czynił dalsze starania, by spowodować ustępstwa Dyrekcji kopalni, względnie Rudzkiego Gwarectwa Węglowego, dla strajkujących górników. Wyśliki to nie dały rezultatu.

O przebiegu rokowań poinformował strajkujących tow. Stanczyk, który przybył na kopalnię. Władze postawiły warunek, aby przerwać strajk aż do wyniku rokowań, które mają być podjęte ze

strony Gen. Dyrekcji i władz.

W głosowaniu strajkujący wypowiedzieli się jednak przeciw przerwowaniu strajku, gdyż nie mają oni pewności, że zapewnienia Gen. Dyrekcji zostaną dotrzymane. Już raz bowiem dano im słowo honoru, że żądania strajkujących będą uwzględnione, a po tym słowa honoru nie dotrzymano. Równocześnie strajkujący prosili tow. Stanczyka, by, jako przedstawiciel C. Z. G., dalej opiekował się straj-

kującymi. Tow. Stanczyk oświadczył im, że mogą być pewni, że CZG NIE OPUSCI ICH I BĘDZIE STAŁ PRZY NICH W TEJ WALCE.

Jeszcze raz musimy przy tej okazji wyrazić zdziwienie, że czynnik miarodajny, ze względu na w. prestiżowych, upiera się przy żądaniu przerwania strajku, jako warunku podjęcia rokowań.

Na kopalni „Szczęście Luizy”

trzeba zrobić nareszcie porządek

Na kopalni „Szczęście Luizy” wybuchają ciągle strajki — i za wsze o wypłatę zaległych zarobków. Ostatni trzynastodniowy strajk okupacyjny winien zwrócić uwagę miarodajnych czynników na wysoce nienormalne stosunki na tej kopalni. Przecież zakrawa to na skandal, aby kilku spekulanów okradło robotników z ich zarobków i aby ci musieli o swoje zarobki prowadzić tak dramatyczne strajki, jak ostatni.

zarobki został załatwiony, ale istnieje prawdopodobieństwo, że następne zarobki znów nie będą normalnie wypłacane. Najlepszym wyjściem byłoby, gdyby tych spekulanów, którzy, sprzedając węgiel, nie wypłacają robotnikom robocizny, zamknięto do kryminału; doprowadzono kopalnię do gospodarczej sanacji i zaczęto nareszcie nor-

malnie pracować, nie zmuszając robotników do tego rodzaju straszliwych w skutkach strajków.

Sądymy, że miarodajne czynniki zajmą się nareszcie poważnie losom kopalni „Szczęście Luizy”, a przede wszystkim losom nieszczęśliwych robotników i ich rodzin.

Sprawy hiszpańskie

HISPANIA W GENEWIE
Specjalny korespondent Agencji hiszpańskiej donosi z Genewy: Pierwsze posiedzenia plenarne Zgromadzenia Ligi Narodów dały sposobność do licznych rozmów i spotkań, w ciągu których delegacja hiszpańska mogła ocenić głębokie zainteresowanie, jakie budzą zagadnienia, wywołane wojną hiszpańską, jako etapem w planach zaborszych państw totalnych. Z tego punktu widzenia atmosfera w Genewie zupełnie się zmieniła. Liczni delegaci, którzy na poprzednich sesjach przestrzegali „rozdanej” rezerwy, dyktowanej przez postawę niektórych wielkich mocarstw, zwracali się teraz ostentacyjnie do ministra spr. zagr. Alvarosa del Vayo, prosiąc go o nowiny i wrażenia z przebiegu wojny i sytuacji wojennej i wyrażając jednocześnie swe sympatie do Rządu i Republiki.

To zainteresowanie i ta sympa-

tia ujawniają się szczególnie u przedstawicieli republik hiszpańskich - amerykańskich, odzwierciedlając bezpośrednio — jednocześnie z ewolucją znaczną w postawie międzynarodowej wobec sprawy hiszpańskiej — zmianę, jaka nastąpiła w masach krajów południowo - amerykańskich na korzyść ludu i Rządu hiszpańskiego, a przeciw napastnikowi.

Dramatyczna uwaga, jaką obecnie poświęca Genewa zamiarom, otwarcie głoszonym przez Hitlera, zamiast zmniejszyć zainteresowanie Hiszpanią, przeciwnie — ogromnie ją powiększa. W samej rzeczy, wszyscy tutaj uważają, że sprawa hiszpańska wiąże się ściśle ze sprawą czechosłowacką. W najpoważniejszych kołach delegacji najważniejszych państw panuje przekonanie, że obie te sprawy wymagają jednej wspólnej decyzji, opartej na stanowczości demokracji.

Dziesięciolecie TUR we Francji

We wrześniu b. r. upłynęło 10 lat od chwili, gdy grupa towarzyszy przy wydatnej pomocy TUR-a i PPS. w kraju założyła organizację oświatową TUR. wśród wychodźstwa polskiego we Francji. W ciągu 10 lat TUR. umiał zdobyć sobie ogromne wpływy na życie wewnętrzne polskiej emigracji robotniczej i chłopskiej we Francji i pomimo ogromnych trudności osiągnął pierwsze miejsce wśród organizacji emigracyjnych, przede wszystkim wśród polskiej organizacji zawodowej, należącej do potężnej Francuskiej Federacji Związków Zawodowych (C.G.T.). Ten swój sukces TUR we Francji zawdzięcza poparciu samych robotników, oraz stałej i serdecznej łączności z krajem, skąd płynęła

pomoc moralna i płynęły niezawodne rady i wskazówki.

Uroczystość 10-lecia poprzedziła krótka odezwa Zarządu TUR-a we Francji, skierowana do emigracji i do Francuzów. Oto jej słowa:

POLACY! TOWARZYSZE I TOWARZYSZKI!
W DNIE 18 WRZEŚNIA 1938, OBCHODZI TUR. WE FRANCJI 10-LECIE SWEGO ISTNIENIA!

Od lat dziesięciu trwa na swym posterunku polskiej oświaty robotniczej we Francji TUR. — Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego. W ciągu tych lat 10-u szedł TUR. do mas Wychodźstwa z polską książką, z naszą pieśnią robotniczą, szerzył oświatę żywym słowem, dostarczał rozrywkę w po-

staci teatrów, koncertów, organizował młodzież w kołach robotniczego harcerstwa, otworzył koła Samopomocy Kobiet.

TUR. pragnął być i był łącznikiem między Wami a Krajem Ojczystym, czerpał z przebogatej krynicy kultury polskiej i rozpoznawał te skarby kulturalne wśród wychodźstwa, swracając szczególną uwagę na dorobek polskich pisarzy demokratycznych i socjalistycznych, ucząc bohaterów dziejów polskiego socjalizmu, szerząc najwspanialsze tradycje walk naszych ojców o wolność i o wyzwolenie społeczne.

Jednocześnie dążył TUR. do umocnienia Wychodźstwa z bratnim ruchem towarzyszy robotników francuskich. W poczuciu konieczności współdziałania z towarzyszami miejscowymi dla obrony wspólnej sprawy TUR. współdziałał jaknajścisłej z Sekcjami polskimi C.G.T., dążąc do wyrobienia jaknajwiększej liczby dzielnych działaczy polskich w ruchu zawodowym.

W dniu 18 września 1938 r. obchodzi Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego Dziesięciolecie swego istnienia. Zapraszamy jak najserdeczniej Rodaków Towarzystwa z Lens i okolic na to nasze święto, którego program podajemy poniżej. W święcie wezmą również udział liczni Towarzystwa Francuzi, przyjaciele naszej organizacji.

Jesteśmy przekonani, że w obliczu grozy położenia międzynarodowego, kto wie czy nie w przededniu katastrofy, której pragniemy uniknąć, ale która mimo wszystko zagraża zarówno Francji, jak Polsce, dobrze jest zmanifestować łączność robotników polskich i francuskich, naszą niewzruszoną wolę obrony wolności, demokracji, zdobyczy ludowych.

Dziesięciolecie T.U.R.-a, którego działalność zmierzała do wychowania bojowników wolności i wyzwolenia społecznego, jest dobrą sposobnością do okazania naszej swartości.

Z obchodu podamy niebawem sprawozdanie. Zaznaczamy, że na program Uroczystości złożony jest: zgromadzenia, produkcje grup gimnastycznych, sportowych i harcerskich, oraz zespołów artystycznych. W obchodzie wzięli udział zarząd socjalistyczny miasta Lens ze swoim merem (burmistrzem) tow. Maesem oraz delegat TUR-a i Komisji Centralnej Związków Zawodowych z Warszawy. W ramach Uroczystości uczestnicy udali się pochodem pod pomnik poległych w wojnie światowej, gdzie złożono piękny wieniec.

Obchód ten był niejako przeglądem sił i zdobyczy TUR-a a zarazem wstępem do Zjazdu, który będzie obradował w dniu 25-ym b. m. Do samego Zjazdu jeszcze powrócimy.

TUROWIEC.

Proszek od **BOLU GŁOWY**
Dla dorosłych ze zn. P.P.B.
KOWALSKINA
stosuje się również
PRZY PRZEZIEBIENIU GRYPIE I KATARZE

Ważne dla działaczy wiejskich PPS oraz dla wiejskich działaczy zawodowych

Niebawem ukaże się **BROSZURA** zawierająca postanowienia **USTAWY O WYBORACH RADNYCH GMINNYCH, GROMADZ-**

KICH I POWIATOWYCH z objaśnieniami i instrukcją organizacyjną.

Broszura jest przeznaczona do masowego kolportażu. Członkowie organizacji wiejskiej PPS. i Związków Zawodowych Robotników Rolnych oraz Małorolnych i Bezrolnych powinni broszurkę nabyć, by zapoznać się ze sprawą nadchodzących wyborów, które będą miały ogromne znaczenie dla dalszego rozwoju stosunków politycznych i gospodarczych wsi.

Cena broszury będzie niska. Przy zamawianiu większych ilości egzemplarzy będą ustępstwa rabatowe.

SEKRETARIAT GENERALNY CKW. PPS.

Porażka komunistów francuskich

W numerze niedzielnym naszego pisma (z 18-go b. m.) poinformowaliśmy czytelników naszych o intrzygach komunistów francuskich w Związku górników. Komuniści wzięli za protekt umowę, zawartą z przedsiębiorcami, by atakować w swej prasie politycznej zarząd Związku i podburzać poszczególne oddziały przeciw zawartej umowie.

Napaści i intrzygi trwały dopóty, aż Zarząd postanowił zwołać Radę Naczelną Związku i postawić na porządku dziennym sprawę demagogicznej akcji komunistów.

Posiedzenia Rady odbyły się 8 i 9 b. m. i zakończyły się całkowitą porażką komunistów.

Rada bowiem 26 głosami przeciw 3 wyraziła zaufanie Zarządowi, a 21 głosami przeciw 7 zatwierdziła umowę, zawartą przez Związek.

Rada zapewniła o swej sympatii tow. Piotra Vigne, sekretarza Związku, szczególnie atakowanego przez komunistów.

W obszernej rezolucji Rada ponownie określiła obowiązki członków związków zawodowych wobec organizacji i napiętnowała szkodliwą robotę komunistyczną.

APEL DO MIN. HALIFAXA

19 posłów Izby Gmin i lordów wystosowało pismo do min. spr. zagr. lorda Halifaxa z żądaniem porzucenia „nieinterwencji”.

Autorzy pisma wskazują na początek, że Hiszpania republikańska trzeci rok z kolei występuje w Genewie w obronie swych po-deptanych praw.

Następnie przypominają rezolucję Zgromadzenia, stwierdzającą, że polityka „nieinterwencji” zawiodła i że jeżeli w ciągu krótkiego czasu nie nastąpi zupełne wycofanie wojsk cudzoziemskich, Liga poleci zaprzestanie „interwencji”. Za rezolucją tę głosowały 32 państwa, przeciw niej — tylko Portugalia i Albania.

Od tego czasu minął rok, w ciągu którego Niemcy i Włochy wzmacnili i jeszcze swą interwencję w Hiszpanii.

Autorzy pisma opisują dalej dzieje planu wycofania oddziałów, stopedowanego przez Franco, po czym wywołują delegację angielską w Genewie, by poparła każdy wniosek, zmierzający do uchylenia zakazu przywozu broni i amunicji do Hiszpanii i otwarcia granicy pirenejskiej. Interwencja Niemiec i Włoch jest napaścią na Hiszpanię, jako członka Ligi i jeśli zasady Ligi jeszcze coś znaczą, nie może ona pozostać obojętna.

W końcu pismo stwierdza, że bohaterka obrona Republiki hiszpańskiej nie tylko nie zagraża pokojowi Europy, lecz przeciwnie — powstrzymuje faszyzm od napaści na inne kraje demokratyczne. Ze względów czysto strategicznych, bezpieczeństwo demokracji zachodniej byłoby wystawione na szwank w zwycięstwie faszyzmu w Hiszpanii.

Pismo podpisało 16 posłów socjalistycznych i liberalnych oraz trzech lordów z lordem Cecillem na czele.

Swiat ekranu

Wiadomości i... plotki...

Popularna artystka Carola Lombard zamieszkała na łamach dziennika newyorkijskiego „World Telegram” list, w którym odśladła kulisy swoich „wielkich” zrobków.

„Istotnie — pisze gozarda ekranu — otrzymuję 465,000 dolarów rocznie, ale na papierze”. Z tej bowiem astronomicznej sumy dużą część zabierają podatki (około 30%), prowizje agentów, pensja „managera”, t. j. prokurenta jej interesów, a znaczki na odpowiedzi na listy wielbicieli kosztują 10,000 dolarów rocznie. Dla mnie pozostaje 1/3 sumy, uzyskanej oficjalnie. Mimo to nie ekarzę się, bo wiem, że rząd lepiej wyda pieniądze, pochodzące z podatków, niż ja. Powstaną nowe szkoły, nowe drogi, domy etc.”

Dodajmy od siebie, że za tę „resztę”, którą otrzymuje Carola Lombard po wszelkich potrąceniach również można żyć...

— **NARESZCIE ŚWIAT PRACY W FIMIE POLSKIM!** Młody reżyser Gabryelski realizować będzie film p. t. „Czarne diamenty”. W zapowiedzi (reklamie) czytamy:

„Najnowszy film polski, to film walczącej przetrwać w własnym warsztacie pracy. Szermierzem i bohaterem tej walki jest kierownik kopalni... Realistycznie odzwierciedlenie katastrofy w kopalni węgla... Obraz z życia od górnych sfer przemysłu, aż do podziemi, gdzie WALCZY O BYT LUD ROBOCZY!!! i t. d. Mijmy nadzieję, że będzie to obraz

PRAWDZIWIY, odbiegający atmosferą od t. zw. filmów „średnicowych”.

— W **NEW YORKU** odbyła się premiera filmu „You can take it with you”. Jest to przeróbka sztuki, graney w teatrze Ateneum przez Stefana Jaracza p. t. „Cieszymy się życiem”. Realizatorem filmu jest Frank Capra, twórca „Pana z milionami”. Rolę, którą grał u nas Jaracz — w filmie odgrywa Lionel Barrymore.

Poza tym wyświetlane są następujące filmy: „Maria Antonina” wg. powieści Zweiga z Normą Scheerer „List polecający” z udziałem Adolfa Menjona, oraz obraz muzyczny „Alexanders Rigmans Band”, poświęcony karierze i działalności znanego kompozytora Irwina Berlina. (fr.)

Nowe książki

POLA GOJAWICZYŃSKA: „Stupy ogniste”. Powieść. Tom I. Warszawa, J. Mortkiewicz. 1938. Str. 432.

Nową powieść Gojawiczyńskiej czyta się, jak bajkę, choć stylem i kwalifikacją autorki — jak świadczą dotychczasowa jej twórczość — jest trzeźwy i rzeczowy realizm, poddany wprawdzie nakazom artystycznej przeróbki i kształtowania, lecz obcy i daleki krainom fantastycznejności. Metoda, styl i dyspozycyjnie nie zmieniały się zresztą i w „Stupach ognistych”, które stanowią dowód doskonałości jej wciąż kunsztu powieściopisarki. Ale uderze w tej powieści obfitość nienaturalnych elementów, jakiś klimat nieprawdopodobieństwa, kłócący się nierzad z życio-

wością i dokładnością szczegółów. „Stupy ogniste” — jest to tytuł niewątpliwie symboliczny, ale po przeczytaniu pierwszego tomu, nie wiemy jeszcze wcale, co mianowicie — jakie zasady moralne, idee społeczne, czy dążenia osobiste — będą „stupami ognistymi”, wskazującym bohaterowi właściwy kierunek na szlakach życiowej wędrówki. A dziwne i niezwykle są losy tego bohatera — i to dziwne od samego początku. Piotr znaleziony został jako niemowlę na rzeczonym wybrzeżu. Wychowała go zająca para małżeńska Witkoszów, świecąca w swym ubóstwie wzorem cnót ewangelicznych. Piotr wychowywany był jak dziecko chłopie, lecz nad pochodzeniem tego podrutka unosi się jakaś tajemnica i — jak w bajce — okaże się

zapewne w końcu, że chłopiec jest „wysokiego rodu”. Prawdę mówiąc, nie chłopiec, a mężczyzna, bo Piotr — od przybranego ojca otrzymawszy nazwisko Witkosz — z niewiarygodną wprost szybkością wspina się po szczeblach powodzenia i dostatków, w pełni sił kwitnącej męskości.

Z natury zdolny, inteligentny i niewątpliwie prawy w myślach i odczuciach, Piotr jest przeciętny pół-analfabeta, bez oglady i kultury, który wiedzy o życiu i sprawach człowieka nabiera w terminie u cieśli wiejskiego, Józefczyka. Niezwykła uroda chłopca ściąga nań spojrzenia kobiet, zapewnia mu ich względy i staje się ważkim czynnikiem jego „bajecznej kariery”. Jako siedemnastoletni (!) młodzieniec, Piotr łączy się z córką zamożnego rzeźnika z miasteczka. Jest kochany i uwielbiany przez wszystkie kobiety, znajdujące się w polu działania jego

spojrzenia i uśmiechu. Miłość namiętna i szalona dla tego niemal dzieciaka staje się prawdziwą tragedią życiową jego — cieśliowej. Skromny uczeń cieśli w ciągu paru lat (!) staje się właścicielem przedsiębiorstwa budowlanego, za rabią duże pieniądze, żyje na coraz szerszą stopę, staje się niemal pierwszą osobą w miasteczku, rozwija w końcu skrzydła do wyższych lotów w stolicy, by zaspokoić rosnące pod każdym względem ambicje. Jest, doprawdy, coś fantastycznego w życiowym przebiegu tego Witkosza, któremu wszystko się udaje, wszystko i — dzie jak z płatka, wszystko układa się w jasne wzory szczęścia, pomyślności, dostatków.

Ale pod koniec tomu pierwsze powieści zaciemnia się trochę horyzont Piotrowych powodzeń. Zaciemnia się od strony małżeńskiego pojęcia. Piotr — nie syt domowych sukcesów — roman-

suje z podstarzałą nauczycielką, która reprezentuje dlań wykształcenie, kulturę, zalety towarzyskie, to wszystko, słowem, czego brak w rodzinnym kręgu Piotra; dochodzi do sprzeczki z żoną, i Piotr dowiaduje się całkiem niespodziewanie, że dziecko, które uważał za swoje, jest dzieckiem innego, że żona zdradzała go przed ślubem z cieślakiem pana teścia. „Jak Turek, otaczał się Piotr kobietami, a one podniecały w nim próżność, chęć panowania, wielkości, pociąg do imponowania ludziom i małostkowość... Właśnie, z tej chęci „otaczania się kobietami” rodzi się i rozwija nie tylko snobizm Piotra, próżność i małostkowość; jego zniewalający czar i miłosne powodzenia zdają się kryć w sobie zapowiedź przyszłych katastrof, a wyznaczenie żony, będącej gromem z błękitnego nieba, wskazuje, że nawet droga usłana róża-

mi, nie wolna jest od groźnych rozpadlin i zasadzek.

Nie mając przed sobą całości dzieła, trudno wyrokować o nim w sposób stanowczy i ostateczny. Nie wiemy jeszcze, jak potoczą się dalsze dzieje Piotra Witkosza i jak kształtować się będzie na ich tle idea powieściowa autorki. Narazie — prócz staranności i pełnego rysunku postaci Piotra — podkreślić należy prawdę i umiar w przedstawieniu cierpienia i rozterki zakochanej w Piotrze Michaliny, doskonałe studium środowiska rodzinnego w domu rzeźnika, szereg żywych scen i epizodów z czasów okupacji niemieckiej.

Do spraw tych jeszcze powrócimy po wydaniu dalszego ciągu powieści.

BOLESŁAW DUDZIŃSKI

Policja, a wyczyny „ozonowej” młodzieży

Czy afisze Związku Młodej Polski nie szpecą wyglądu miasta

Walka o estetyczny wygląd naszego miasta przeprowadzona, bądź co bądź z pewnym rezultatem dała pewne rezultaty. Kamienie i płoty odświeżone jaśniejszą świeżością barwy. Administracja państwa, dbając o to, aby rezultaty prac kosztownych nie były tylko z wczoraj na dziś, ściągając przez policję wszelkie uszkodzenia zepszczenia wyglądu, przez malowanie napisów, lepienie afiszy itp. Lecz zakaz, który istnieje dla wszystkich ludzi, partyj i organizacji, nie dotyczy partii „ozonowej”, cieszącej się poparciem dziesiątych władarzy. Organizacje „ozonowej” mogą sobie swobodnie buszować po mieście i robić wszystko to, co zwykłym, szarym obywatelom robić nie wolno.

I tak np. w nocy z soboty na niedzielę 11 b. m. wystawy, szyby i mury zaśnieżone zostały zielonymi kartkami młodzieży „ozonowej” pod nazwą Związku Młodej Polski. Policja udala, że tego nie widzi i nikt z młodzieńców lub z najmłodszych sanacyjnych czy ten do odpowiedzialności pociągnięty nie został.

Taki sam wypadek miał miejsce o północy w godzinach między 1—2 w dniu 18 b. m. Odezwy Związku Młodej Polski i zaprzyjaźnionej z nią Falangi ukazywały się na murach kamienic, słupach, a nawet na wielkich szybach wystawowych. Również nikt za to do odpowiedzialności nie został pociągnięty, chociaż wylepiano je w bezpośredniej bliskości komisariatów p. p., jakby dla zaakcentowania protekcji, jaką się cieszą w oczach administracji kłeczki

ozonowe. Miało to szczególnie miejsce tuż obok 7-go komisariatów p. p. na ul. Al. Kościuszki.

Czas dzielenia obywateli na klasy i uprzywilejowania własnych podwórek politycznych tak jak trwał za B.B.W.R. trwa i dzisiaj. Lecz nie pomoże to nic Ozonowi, a sympatia policji nie wyjdzie im napewno w dalszej perspektywie na zdrowie.

Życie włókienniczej Łodzi i kraju w cyfrach

Ciekawie przedstawia się statystyka Wydziału Statystycznego w Łodzi.

W myśl statystyki, w styczniu 1936 roku było w ruchu 1.428.400 wrzecion bawełnianych, podczas gdy na terenie całego kraju było 1.693.500 wrzecion.

Na terenie województwa łódzkiego było w ruchu około 100.000 wrzecion bawełnianych odpadkowych, podczas gdy na terenie całego kraju było około 177.000 wrzecion odpadkowych.

Jeśli chodzi o mechaniczne krosna bawełniane, okrąg łódzki posiada ich 40.600, natomiast na cały kraj przypada około 46.000 krosien. Taki sam stosunek przypada na wrzeciona wełniane.

Ciekawe są również dane dotyczące stanu zatrudnienia robotników w przemyśle włókienniczym.

Fabryki włókiennicze, znajdujące się na terenie województwa łódzkiego, zatrudniają łącznie 108.939 robotników, podczas gdy fabryki włókiennicze całego kraju zatrudniają tylko 122.498 robotników. 80.000 robotników zatrudniają ogółem fabryki włókiennicze w Łodzi.

Majster krawiecki oskarżył komisję strajkową o kradzież

W dniu 11 maja wybuchł w Łodzi strajk krawców, pracujących w branży konfekcyjnej męskiej eksportowej. W czasie strajku komisja strajkowa obchodziła warsztaty pracy.

11 maja przybyła jedna z takich komisji do zakładu Chaima Cymermana, ul. Dolna 6, chcąc niesolidarnych krawców skłonić do zamknięcia pracy.

Cymerman zameldował w komi-

sariacie p. p. że komisja strajkowa nie tylko zmusiła jego pracowników do strajku, lecz popełniła rzekomo kradzież kilku bluz harcercskich, których brak został stwierdzony po opuszczeniu zakładu przez komisję.

Wszyscy członkowie komisji strajkowej zostali postawieni w stan oskarżenia. Akt oskarżenia zarzucał im zmuszanie pracowników do strajku oraz kradzież mundurów harcercskich.

Na rozprawie, która odbyła się w dniu wczorajszym, okazało się, że oskarżeni nie tylko nie poparli zarzuczonego im przestępstwa kradzieży, lecz w ogóle nie wszyscy znajdowali się w mieszkaniu Cymermana.

Sąd po wysłuchaniu świadków skazał dwóch członków komisji strajkowej Kuczyńskiego i Janowskiego po 14 dni aresztu z zawieszeniem za stosowanie terroru przy pracy, a wszystkich uniewinnił od zarzutu kradzieży bluzek harcercskich.

ków w przemyśle włókienniczym.

Fabryki włókiennicze, znajdujące się na terenie województwa łódzkiego, zatrudniają łącznie 108.939 robotników, podczas gdy fabryki włókiennicze całego kraju zatrudniają tylko 122.498 robotników. 80.000 robotników zatrudniają ogółem fabryki włókiennicze w Łodzi.

Recydywista złodziej skazany na 9 miesięcy więzienia

Przed Sądem Grodzkim odpowiadał w dniu wczorajszym niejaki Erwin Kosiela, zam. w Chojnach przy ul. Polskiej 25, karany 11 razy za kradzież.

Kosiela pracował w wydziale drogowym Zarządu miejskiego na ul. Brzezińskiej. Od pewnego czasu robotnikom ginęły rowery.

W dniu 16 lipca r. b. Kosiela ujęto na gorącym uczynku kradzieży roweru na szkodę Ireneusza Stefańskiego.

W dniu wczorajszym sąd skazał Kosiela na 9 mies. więzienia.

Wykrycie afery przemytniczej

Przed kilkoma dniami wykryta została wielka afera przemytnicza, której nie prowadzą do Łodzi.

Na czele szajki przemytniczej stał: Chil Wrocławski, Stefan Wawrzyński oraz kilku innych, którzy przemycali sztuczny jedwab z Niemiec do Łodzi.

Komisariat straży granicznej na podstawie poufnej informacji, wszczął baczną obserwację i zastrzymał na dworcu Łódź-Kaliska Wawrzyńskiego, gdy usiłował wy-

dotrzeć się z peronu na ulicę wraz z walizką ręczną, w której znaleziono około 100 metrów sztucznego jedwabiu, pochodzącego z Niemiec. Wawrzyńskiego aresztowano. Badany w śledztwie przyznał się do przemykania jedwabiu, jak również zdradził resztę swych kompanów, których osadzono pod kłuczem.

Jak się obecnie dowiadujemy w dniu 27 września r. b. przemytnicy zasiadają na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego w Łodzi.

Straszny wypadek

Straszny wypadek zdarzył się w dniu wczorajszym w kamieniołomie w Łagiewnikach.

Niejaki Stanisław Goździk, zam. w Zgierzu przy ul. Piłsudskiego 65, pracował na dnie kopalni kamieni, gdy w pewnym momencie obsunęła się nagle ściana złożona z kamieni i piasku, zasypując niebezpiecznie robotnika.

Z pomocą pośpieszyli mu natychmiast inni robotnicy. Wezwano również Pogotowie Ratunkowe.

Po wydobyciu zasypanego robotnika na wierzch dał on słabe oznaki życia.

Przybyły lekarz Pogotowia Ratunkowego stwierdził złamanie kręgosłupa i w stanie beznadziejnym przewiózł go do szpitala w Łodzi.

Władze policyjne wdrożyły dochodzenie w kierunku ustalenia przyczyn oraz odpowiedzialności za wypadek.

Obraz niedoświadczonego Zarządu miejskiego w Łodzi

Kiedy rozkopane ulice będą uporządkowane

Roboty w t. zw. „City” łódzkiej, prowadzone przez przedsiębiorców prywatnych, posuwają się żółwim krokiem. Rozkopane ulice, niedostępne dla wszelkiej komunikacji i ruchu kołowego, stwarzają liczne niedogodności i odbijają się poważnie na interesach mieszkańców miasta.

Ten stan stwarza również poważne niebezpieczeństwo, gdyż w razie pożaru, straż nie miałaby żadnego dostępu do tych ulic, a

domy wystawione byłyby na pastwę płomieni. Szczególnie powoli posuwają się roboty na ulicach Bandurskiego i Sienkiewicza. Przedsiębiorcy prywatni tłumaczą to brakiem wykwalifikowanych robotników, t. j. brukarzy, co jest zwykłym wykrętem. Winien jest przede wszystkim Zarząd Miejski, który winien dbać o to, aby roboty były terminowo wykonane.

Opiszemy tylko jeden odcinek robót, a mianowicie na ulicy Sienkiewicza, od Przejazdu do Narutowicza. Roboty te zaczęto w czerwcu, a pomimo to, iż wrzesień zbliża się ku końcowi, nie widać ich końca. Zaledwie rozkopano ulicę w ostatnich dniach zaczęto zwolnić kostkę. Roboty zapowiadają się jeszcze na kilka dobrych tygodni. A trzeba wiedzieć, że ulica Sienkiewicza szczególnie od Traugutta do Narutowicza jest jedną z głównych arterii komunikacyjnych Łodzi, gdyż zgromupowanych jest tu wiele firm ekspedycyjnych, które w takich warunkach pracować nie mogą, a robotnicy tych firm w wielu wypadkach skazani są na czasowe bezrobocie. Zarząd Miejski w Łodzi, który tyle szumu i reklamy narobił około sprawy porządkowania ulic w śródmieściu i który jest tak niedołężny, że nie może przeprowadzić żadnych większych robót systemem gospodarczym, powinien zdobyć się chociaż na to, aby zmusić przedsiębiorców, którzy z ręki miasta zabrają setki tysięcy złotych, by przyspieszyli tok pracy, nie stwarzając poważnego niebezpieczeństwa i uwolnili miasto od ciągłych rozkopów, tamujących ruch, pracę i komunikację.

Zbiórka na rzecz niewidomych

Jak donosiliśmy w dniu 17 b. m. rozpoczęła się w Łodzi trzynie-dniowa zbiórka publiczna na rzecz niewidomych. Zbiórka przeprowadza Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi wespół z Łódzką Rodziną Radlową. Zbiórka zakończona została wczoraj, dnia 19 b. m. Fundusze przekazane zostają na rzecz Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi, które utrzymuje za kłady dla niewidomych w Łaskach, województwa warszawskiego. W zakładach tych przebywają, kształcą się i wychowują 11 niewidomych z terenu województwa łódzkiego. W liczbie tej jest czworo na niewidomych dzieci z samej Łodzi.

Tabela wygranych 10 dzień ciągnięcia IV klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE.

- 15.000 zł. — 45292.
- 10.000 zł. — 40478 152073
- 5.000 zł. — 5850 10866 13417 41562 58110 61962 109234 155076
- 2.000 zł. — 4090 8511 17677 31920 37869 82566 85605 90426 90828 117055 134529 137225
- 1.000 zł. — 9409 15240 117715 20079 20855 24816 25637 29663 30724 40493 42357 55630 59970 64934 70302 82411 83318 88348 91358 92619 96199 100638 111956 112718 123643 123711 138304 143160 152902 152994 153168 159600

WYGRANE PO 250 ZŁ.

- 48 83 254 500 9 754 959 1000 35 174 242 32 85 401 42 93 604 814 972 90 2062 110 277 324 451 97 883 799 872 3002 43 151 312 76 442 61 625 714 23 64 861 713 4053 85 233 84 490 572 85 92 855 99 720 51 58 621 5060 94 101 2 57 75 97 287 446 578 873 76 706 11 61 65 90 885 975 8001 54 382 467 607 800 1 76 905 7174 93 402 50 533 75 895 8027 91 106 386 450 61 663 94 775 811 9139 218 342 439 504 612 38 703 49 87806 45 10033 90 165 89 225 40 319 58 467 235 11066 17 139 44 229 366 438 674 748 84 867 12093 294 397 422 86 501 77 708 18 873 922 75 10116 185 284 325 409 608 785 925 14142 44 58 98 230 432 84 385 900 87 18060 197 287 300 24 452 90 501 52 64 653 70 232 16026 136 68 73 825 39 42 434 93 572 604 66 55 789 97 947 17279 359 428 537 48 753 76 895 18003 115 262 82 350 98 422 35 74 75 503 4 25 62 657 785 905 28 19011 114 57 230 350 70 460 614 53 729 955 76 20028 134 291 481 554 61 782 901 26 21021 39 76 128 55 250 70 305 488 644 45 775 810 943 22085 249 358 411 918 23010 83 125 261 65 479 506 14 47 97 683 777 806 915 50 24115 73 236 318 562 73 618 716 32 39 50 70 840 55 927 36 25003 34 71 139 239 312 18 52 525 82 776 866 57 863 91 26098 232 43 308 15 506 725 73 86 823 96 926 27016 29 68 85 328 38 41 99 514 26 640 56 712 30 895 907 28006 123 60 225 583 796 28074 203 93 392 600 35 745 911 43 30019 112 81 237 457 529 615 752 35 98 846 94 916 83 31196 222 16 65 383 443 673 74 32136 391 404 29 729 809 14 84 934 46 72 33143 324 585 65 845 900 33 34159 572 720 887 35083 114 75 380 432 524 726 84 38049 128 73 750 82 573 958 90 81 87330 99 415 662 71 789 519 38114 87 610 50 929 89 39001 48 314 407 95 875 706 30 81 40041 149 207 35 426 518 729 946 84 41161 523 658 709 20 33 927 42165 291 425 84 583 70 89 645 705 931 62 43089 154 423 72 98 585 642 72 921 50 85 44029 94 130 75 237 84 454 747 45040 71 296 407 48 540 690 894 46008 109 11 212 49 421 671 95 789 846 47162 875 476 682 719 65 830 18 983 48142 78 606 21 819 87 930 77 49126 26 203 62 37 32 567 689 802 31 857 67 74 50205 416 79 402 504 5 824 62 772 870 51324 27 48 93 526 72 98 609 52206 53 377 447 567 703 42 846 67 87 906 49 68 97 53236 528 684

- 419 76 564 644 99 727 91 94 856 129004 112 13 43 215 38 428 558 780 821 915 58 130061 258 353 510 74 830 131020 37 253 349 67 461 561 623 762 132162 231 362 492 578 89 768 75 810 978 84 133083 445 76 747 72 950 83 96 124027 155 95 219 71 350 92 673 702 868 135052 384 617 762 981 136183 418 70 505 616 700 74 909 137320 453 533 614 15 32 800 138238 59 73 428 584 92 703 76 817 912 139012 45 338 49 57 96 412 516 49 657 792 869 140109 354 64 200 816 21 568 501 831 926 85 141165 210 66 324 61 468 581 862 142162 82 231 33 64 528 38 83 639 704 933 143122 241 67 69 312 479 541 606 32 780 144074 294 138 72 674 905 21 27 95 145044 60 315 38 48 428 33 83 514 38 785 883 146129 255 482 583 723 87 147055 117 205 32 584 768 946 148164 95 358 514 658 89 701 816 34 149269 305

Wiele wygranych pada w niezmiernie szczęśliwej kolekturze WROCŁAWSKIEGO

- TARGOWA 57. 590 615 804 62 993 33 150062 223 37 62 93 447 529 151016 81 147 56 453 579 90 705 94 823 35 92 152064 129 283 789 819 153283 473 597 699 733 558 154159 76 240 344 52 64 94 479 551 147 674 708 28 915 155101 359 98 459 81 512 22 709 927 37 156047 331 87 501 76 681 738 957 87 157095 587 709 27 71 865 99 59 158345 441 630 742 880 927 159133 358 71 86 504 610 21 763.

III ciągnięcie WYGRANE PO 250 ZŁ.

- 477 967 1306 55 613 35 2006 279 308 75 3169 620 61 824 50 66 928 4014 214 360 608 770 820 5149 293 891 901 6134 241 381 434 58 555 87 725 43 811 52 942 7059 152 59 205 291 402 648 915 65 145245 93 140316 147233 94 743 148048 151 641 823 149409 546 780 75 96 150318 6 8 21 739 151062 454 46 79 65 736 857 153056 110 269 427 873 91 154188 155598 885 951 156462 680 907 157446 78 158000 127 473 159416.

- 76497 598 735 873 77593 614 34 878 78646 79124 339 578 917 80000 150 208 449 81061 194 489 821 25 74 88 82052 56 82 186 222 520 613 63 83461 83 92 577 84181 487 500 752 830 905 40 85023 35 308 635 42 754 84 892 86310 405 772 82 904 96 87219 263 316 462 544 612 783 93 909 88065 98 171 456 669 880 89296 90026 100 88 323 416 38 577 697 870 91264 403 536 814 64 90 92163 329 513 82 93177 337 523 963 94106 659 95216 653 54 96287 426 56 560 693 97 187 248 351 726 976 98783 808 99079 633.

IV ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE.

- 25.000 zł. — 21115
- 20.000 zł. — 131789
- 15.000 zł. — 105063
- 10.000 zł. — 12402 91877 148664
- 5.000 zł. — 78112 89058 90577 152225
- 7.000 zł. — 1055 64103 73763 83444 2428 86408 11751 133847 135618 133923 142349
- 1.140 zł. — 178 2127 5758 11124 13602 18379 20319 20501 31556 37401 37430 45093 54292 55034 56801 66406 70306 74137 708 12156 83807 92901 95746 10357 10669 128517 130824 134039 141897 150301 153346 157103 157773
- 297 351 438 530 623 805 970 1096 180 226 433 599 908 42 61 2377 502 720 916 8106 8 346 80 608 935 4458 543 648 812 85 5413 828 940 6329 39 423 887 7149 407 837 8040 477 86 839 9052 237 462 720 68 840 10288 382 920 67 77 11041 135 590 12072 361 647 824 972 13380

MAŁA PRACA ZADEN TRUD

MYDŁO ROBOTNIK

ZMYWA BRUD

Wszyscy młodzi wezmą udział w Okręgowym Zlocie Młodzieży Socjalistycznej w dniu 25 września 1938 roku w Łodzi

Z codziennych walk robotników

STRAJK W TKALNI IZBICKIEGO

W dniu dzisiejszym odbędzie się w Inspekcji Pracy pod przewodnictwem insp. Feffermana konferencja w sprawie likwidacji okupacji w tkalni firmy Izbički i Niewieczerał przy ul. Południowej 80.

Jak wiadomo strajk powstał na tle niehonorowania przez firmę stawek umownych.

INSPEKTOR SZUMSKI POWRÓCIŁ Z URLOPU

W dniu wczorajszym powrócił z urlopu i objął urządowanie Inspektor Pracy 17 obwodu inż. Szumski.

ZATARG W „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE“

W dniu dzisiejszym dyrekcja zakładów „Widzevskiej Manufaktury ma udzielić w Inspekcji Pracy odpowiedzi w sprawie wysuniętych przez robotników żądań u normowania obsługi maszyn, t. j. krosien automatycznych, oraz zatrudnienia robotników przez pe-

wną ilość dni co tydzień, a nie co drugi tydzień, co krzywdzi robotników starszych, którzy muszą opłacać 200 tygodni składkę dla uzyskania ubezpieczenia emerytalnego.

STRAJK KUŚNIERZY TRWA

Strajk kuśnierzy chałupników, rozpoczęty jeszcze w ub. tygodniu, w ciągu dnia wczorajszego trwał w dalszym ciągu.

Strajkujący odbyli ogólne zebranie, na którym uchwalili kontynuować strajk, albowiem pracodawcy nie wyrazili zgody na wysunięte warunki układowe i odrzucili je.

Wezwano komisję strajkową do zaostreżenia strajku i wycofania tych kuśnierzy chałupników, którzy dotychczas nie podjęli strajku.

Zgromadzenie Młodzieży Robotniczej w Zgierzu

W niedzielę, dn. 18 b. m. w sali Zw. Zaw. przy ul. Limanowskiego 5 odbyło się wielkie zgromadzenie młodzieży robotniczej, zorganizowane z okazji Miesiąca Młodzieży przez Wydział Mł. P. P. S. w Zgierz. Po zagajeniu przez przewodniczącego, zabrał głos tow. Broniarczyk B. z Wydziału Mł. P. P. S. w Łodzi, dając obraz rozpaczliwej sytuacji, w której

znalazła się w stroju kapitalistycznym młodzież robotnicza i chłopska. Bramy fabryk, szkół są dla niej zamknięte. Po młodzieży wyciągają swe brudne łapy różne reakcyjne organizacje osonowe, endeckie i oenerowe.

Socjaliści nie przychodzą do młodzieży z demagogicznymi obietnicami, lecz dają jej wielki program i wzniosłą ideę. W Pol-

Filcownicy stają w szeregach ruchu klasowego

W niedzielę, dn. 18 b. m. o g. 10 r. odbyło się w sali Domu Zw. Zaw. przy ul. Wysokiej 45 zebranie robotników przemysłu filcowego. Reprezentowane były fabryki Landau i Weile, Wilenski oraz Eiszer i Hau. Zebranie zagał sekretarz Zw. Kl. tow. Wacław Jur-

czak, witając w imieniu zorganizowanego w związkach klasowych proletariatu nową sekcję. Referent wskazuje na straszne warunki pracy, panujące w przemyśle filcowym, ze względu na brak organizacji robotniczej. Przemysłowcy natomiast są doskonale zorganizowani, co ułatwia im uprawianie nieudzielnego wyzysku. Tow. Jurczak omawia znaczenie układow zbiorowych, nawołując filcowników do walki o pozyskanie takowej.

Tow. Zygmunt Szulman wygłosił referat polityczny na temat sytuacji wewnątrz kraju, stwierdzając, iż jedynie robotnicy i chłopi mogą zagwarantować Niepodległość Polski.

Po referatach wywiązała się ożywiona dyskusja. Zebrani zaakceptowali projekt układu zbiorowego, opracowany i zgłoszony przez delegatów.

Przyjęta została rezolucja, stwierdzająca, iż robotnicy w zrozumieniu powagi sytuacji między narodowej postanowili opodatkować się na rzecz dobrodzenia armii w wysokości 1 proc. zarobków przez trzy miesiące.

Radio łódzkie

WTOREK, 20 września
6.20 Muzyka (płyty). 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Koncert poranny. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Przerwa. 11.00 Audycja dla szkół. „Kopernik” — pogadanka dla dzieci starszych. 11.15 Symfoniczna twórczość Bizeta (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.33 Audycja południowa. 13.00 Przerwa. 13.45 Utwory Paula Duca (płyty). 14.20 Muzyka-obiadowa (płyty). 15.15 Audycja dla dzieci: „Przygoda Marcelinka i Majstra-Klepli. 15.35 Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Muzyka operowa. 16.45 Od Tatr do stratosfery opow. Konstantego Jodko-Narwikiewicza. 17.00 „Rynek owocowy w Łodzi” — pogadanka gospodarcza. 17.15 Muzyka taneczna (płyty). 17.35 Fragment z powieści p. t. „Kamienica wielkiego miasta”. 17.50 Poradnik sportowy lokalny. 17.55 Odczytanie programu. 18.00 Genealogia ślimków. 18.10 Recital fortepianowa Olgi Martusiewicz (z Krakowa). 18.45 „O dwunastu rzeźbionkach” — opowieść Ryszarda Wincentego Berwińskiego. 19.00 Utwory skrzypcowe. 19.20 Pogadanka aktualna. 19.30 Transmisja z uroczystości „Dni Mickiewiczowskich” — z Nowogrodka (płyty z Wilna). W przerwie: „Humor w oczach Asnyka” (recytacje). 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Życie kulturalne. 21.10 W stulecie saksofonu. 21.50 Wiadomości sportowe. 22.00 Wiadomości sportowe lokalne. 22.05 Koncert rozrywkowy muzyki salonowej w wykonaniu Orkiestry Łódzkiego Stowarzyszenia Muzycznego „Stella” pod dyr. Wiliama Szykta. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny.

W TEATRACH

TEATR POLSKI (Ceglarniana 27).
Dziś o godz. 8.30 wiecz. „W perfumerii”.
TEATR POPULARNY
Dziś we wtorek o godz. 8.15 wiecz. i dni następnym „Aszantka”.
DYZURY APTEK

Dziś - dodatkowa komisja poborowa

W miesiącu wrześniu w dniu 28 urzęduje w Łodzi dodatkowa komisja poborowa dla P.K.U. Miasto II.
Stawić się winni wszyscy poborowi rocznika 1917 i starszych roczników zamieszkali na terenie 1-go, 4-go, 6-go, 7-go, 9-go i 11-go komisariatów policji, którzy z jakiegokolwiek powodów nie stawili się w oznaczonym terminie do przeglądu wojskowego i otrzymali imienne wezwania z łódzkiego starostwa grodzkiego.
Dodatkowa komisja poborowa urzęduje w Łodzi w lokalu Wydziału Wojskowego przy ul. A. Kościuszki 19.

DZIAŁ LEKARSKI

DOKTOR
KLINGER
SPECJALISTA CHOROBY SKÓRNYCH I SEKSUALNYCH I SKÓRNYCH (włosów)
przeprowadził się na
ul. Przejazd 17
GODZINY PRZEJĘCIU OD 9-11 i od 6-8. Tel. 132-28.

Dr. REICHER

specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych.
Leczenie promieniami Roentgena.
Poludniowa 28, tel. 201-93.
Przejm. od 8-11 r. i 5-8 wiecz. w niedz. i święta od 9-12 pp.

Dr. A. S. Tenenbaum

CHOROBY WEWNĘTRZNE (spec. choroby płuc)
POWRÓCIŁ
Piotrkowska 109 tel. 220-25
przyjmuje 6-8 pp.

Noce dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: M. Kasperkiewicz (ulica Zgierska 54), A. Rychter i Lohoda (11 Listopada 5), M. Zundelewicz (Piotrkowska 23), S. Dojarski i W. Schatz (Przejazd 19), Cz. Ryteł (Kopernika 26), M. Lipiec (Piotrkowska 193), A. Kowalski (Rzgowska nr. 147).

Rejestracja rocznika 1920 i 1921

W dniu dzisiejszym, t. j. we wtorek dnia 20 września r. b. winni się zgłosić do rejestracji wszyscy mężczyźni urodzeni w latach 1920 i 1921 zamieszkali na terenie 4-go komisariatów policji, których nazwiska zaczynają się od liter: Sz, T, U, W, Z, Z, Z.

Ponadto w dniu dzisiejszym winni się zgłosić do rejestracji wszyscy mężczyźni do rejestracji wszyscy 1921 zamieszkali na terenie 12-go komisariatów policji, których nazwiska zaczynają się od liter: K, L, L, M, N, O, P.

Każdy zgłaszający się do rejestracji winien posiadać przy sobie dowód osobisty, lub inny dokument stwierdzający tożsamość osoby oraz dowód zameldowania w Łodzi.

Winni niezgłoszenia się do rejestracji w oznaczonym terminie ulegną karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych albo jednej z tych kar.

Rejestracja odbywa się w lokalu Wydziału Wojskowego przy ul. A1. Kościuszki. 19.

DZWIĘKOWE KINO PRZEDWIOSNIE

Żeromskiego 74/76, tel. 129-88.
Dojazd tramw. 5, 6, 0, 8 do rogu Kopernika i Żeromskiego

DZIŚ I DNI NASTĘPNYCH!

Wielki film, który za granicą wywołał niebывалы zachwyty.
p. t.:

Narodziny Gwiazdy

Pierwszy nowoczesny film w kolorach naturalnych. W rolach głównych: JANET GAYNOR i FREDRICH MARCH.

„KURIER CARSKI“

w roli gł. ANTON WALBROOK.
Ceny miejsc: I—1.00 gr., II—0.90 gr., III—0.50 gr. Kupony ulgowe po 70 gr. z prawem zajmowania dowolnych miejsc.
Początek przedstawienia w dni powsz. o godz. 4-iej w niedzielę i święta — o godz. 12.

Choroby zakaźne w Łodzi Gruźlica dziesiątkuje proletariat

Wydział Zdrowia Publicznego Zarządu Miejskiego w Łodzi informuje, że w tygodniu od 11 do 17 b. m. zarejestrowano 25 zachorowań na dur brzuszny, 63 na czerwonkę, 26 na płoniec, 2 na błoniec, 2 na odrę, 1 na różę, 5 krztusiec, 3 zakażenia pługowe i 9 po-

kąszeń przez psy wściekłe lub podejrzane o wściekliznę.

W czasie tym zanotowano 6 zachorowań na jaglicę. Zwracają uwagę zachorowania na gruźlicę. W jednym tylko tygodniu zanotowano 36 zachorowań, w czym 17 zgonów.

Koło „Stoki” P.P.S. pod własnym sztandarem

W niedzielę, dnia 18 b. m. o godzinie 4 po poł. w sali koła „Stoki”, przy ul. Telefonicznej 34 odbyła się uroczystość odsłonięcia sztandaru nowo-powstałego koła.

Uroczystość odbyła się przy licznych udziałem miejscowych towarzyszy oraz przedstawicieli dzielnic partyjnych, związków zawodowych i bratnich organizacji.

Dość duża salka nie mogła pomieścić wszystkich uczestników — których znaczna część stłoczyła się w korytarzu i na podwórzu. Zgromadzenie uroczyste rozpoczęło się odśpiewaniem Czerwonego Sztandaru, po czym tow. Krauze E. przewodniczący zebrania nakreślił w ogólnych rzutach dzieje powstania koła oraz uwypuklił jego żywotność, co wyraża się w tym, że koło istniejące dopiero od 8-miu miesięcy potrafiło zdobyć się na ufundowanie sztandaru. W imieniu Ł. O. K. R. PPS. przemawiali tow. Szulman Z. i Malinowski Leon, przy czym ten ostatni dokonał uroczystego odsłonięcia pięknego sztandaru z widokiem na jednej stronie znaku międzynarodowej sołidarności (dwie ręce robotnicze, związane w uścisku) i napis złotymi literami: „Niech żyje Socjalizm!”. Na drugiej stronie w kole młot i kłosa i napis PPS. i „Solidarność zwycięża”.

Tow. Malinowski zwrócił się z przemówieniem do tow. Boronia Adama, przewodniczącego koła „Stoki”, który trzy czwarte

swojego życia trwał i walczył pod czerwonymi sztandarami wręczył mu sztandar imieniem Ł.O.K.R.P. P. S.

Tow. Boron odpowiadając, złożył uroczyste ślubowanie walki pod tym czerwonym znakiem, który prowadzi klasę robotniczą do lepszej jaśniejszej przyszłości. Z kolei zwracając się przemówieniem do chorążego sztandaru koła „Stoki” tow. Majewskiego wręczył mu sztandar, na który chorąży złożył ślubowanie.

Zebrań odśpiewali pieśń rewolucyjną „Na Barykadę”.

Nastąpiły przemówienia przedstawicieli dzielnic partyjnych, Wydziału Kobiet, TUR-a, Kl. Zw. Zawodowych oraz w końcu przemówienie tow. Szewczyka Artura — prezesa Ł. O. K. R. PPS., który w dłuższym przemówieniu przerywanym wielokrotnie oklaskami scharakteryzował zadania, stojące

W wirze wielkiego miasta

NIEMOWIŁĘ W BRAMIE
W bramie domu przy ul. Zgierskiej nr. 7 znalezione zostało w dniu

wczorajszym niemowlę pięciomiesięczne ok. 10 tygodni życia. Niemowlę przesłane zostało do Miejskiego Domu Wychowawczego. Za matką wdrożono poszukiwania.

ZAMACH SAMOBOJCZY BEZROBOCIE PCHA LUDZI DO SAMOBOJSTWA

W mieszkaniu własnym przy ulicy Chłopskiej 11 w celu samobójczym zażyła większą dawkę kwasu solnego bezrobotna 35-letnia Marianna Kwiatkowska.

Desperatkę po udzieleniu pierwszej pomocy Pogotowie Ratunkowe przewiozło w stanie ciężkim do szpitala.

Dom przy ul. 11 Listopada 16, stał się terenem tragicznego wypadku jaki wydarzył się wczoraj w godzinach rannych.

Z okna pierwszego piętra spadła na bruk Ewa Sandberg, bezrobotna, zamieszkała w tym samym domu.

Samobójczyni odniosła ciężkie uszkodzenie kręgosłupa. Wezwany lekarz Pogotowia po udzieleniu pomocy przewiózł desperatkę w stanie groźnym do szpitala św. Józefa.

Powodem samobójstwa było bezrobocie.

W dniu wczorajszym dokonana zamachu samobójczego Stanisława Michalska, bezdomna, na ulicy Mieczarskiego obok domu Nr. 28. Po udzieleniu pierwszej pomocy lekarz Pogotowia zostawił desperatkę na miejscu w stanie osłabionym.

STARUSZEK PADŁ Z GŁODU NA ULICY

Na ul. Wólczańskiej znaleziono w dniu wczorajszym starszego mężczyznę dającego słabe oznaki życia. Nieszczęśliwym zaopiekowali się przechodnie, do którego wezwano lekarza Pogotowia Ratunkowego.

Okazało się, że był to 72-letni Stanisław Borkowski bezrobotny i bezdomny.

Staruszek przybył ze wsi do naszego miasta w poszukiwaniu chleba.

Jedną nowych prenumeratorów!

Dziś posiedzenie łódzkiego bajratu

W dniu dzisiejszym o godzinie 7 wieczorem odbędzie się w sali posiedzeń Rady Miejskiej przy ul. Pomorskiej 16 posiedzenie łódzkiego bajratu.

Na porządku obrad znajdują się sprawy wyboru przedstawiciela Rady. Przytocznej do Rady Zarządającej Przedsiębiorstwa Miejskiego „Kanalizacja i Wodociągi”

oraz sprawozdanie komisji radzieckich.

M. in. omówiona zostanie sprawa zaciągnięcia na rzecz Gminy Miejskiej — Łódź pożyczki w Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 3 milionów złotych na roboty inwestycyjne oraz 100 tysięcy złotych na urządzenie targowiska zwierzęcego i t. p.

T O N

Kopernika 16, tel. 140-72

Przy drzwiach zamkniętych

W roli głównej SABINA PETERS niezapomniana bohaterka z filmu „Szesnaścioletka”.
W pozostałych rolach: OLGA CZECHOWA IWAN PETROWICZ.
Początek w dni powsz. o g. 4, w soboty o g. 7, w niedzielę i święta o 2.